

TOMPA LÁSZLÓ

VÁLOGATOTT VERSEI

ERDÉLYI SZÉPMÍVES CÉH
KOLOZSVÁR, 1944

TOMPA LÁSZLÓ

távol az irodalmi központoktól, majdnem a világ elől is elhuzódva, Udvarhelyen a székely néptenger szívében él. „Erdély hegyei közt” — ahogy maga jelentette első verseskönyvével. A székelység adja azokat a közvetlen élményeket, élet-mozzanatokat, amelyek elindítják képzeletét, s örök jelekkel fűzik össze a költőt és népét. Így keletkezik az a nemes tiszta, minden programmszerűségtől mentes nemzeti költészet, amelyet ma ő képvisel. Azt lehet mondani, hogy azért lett ő népe legigazibb költője, mert csupán önmaga hú kifejezője akart lenni. Keményhelytállás, s ugyanakkor vándor elvágyódás mindegyre a nagyvilág felé. Szorító magány, amely már igazában nem is a magány, hanem a bekerítettség érzését adja. Ezek a lírai alapvonásai költészetének, amelyről azt mondhatnók röviden: férfilíra. Tartalmában és formájában egyaránt. Mintha sziklába vésné verseit, a székely hegyek kőlapjaira írná. Ez a kötet a hatvanadik évén túllépő költő életművéből és kötetben még meg nem jelent verseiből ad válogatott gyűjteményt. A kötethez *gróf Bánffy Miklós* készített rajzokat.

A könyv ára a könyvnapon 9.—
Pengő. Könyvnap után 12.— P. —
Az Erdélyi Szépmíves Céh előfizetői és pártoló tagjai rendes előfizetői áron kapják.

E kötet korlátolt példányszámában az Erdélyi Szépmíves Céh kiadásában jelent meg. Az Erdélyi Szépmíves Céh előfizetői illetményként, rendes előfizetői áron kapják.

AZ ERDÉLYI SZÉPMÍVES CÉH KÖNYVTÁRA

TOMPA LÁSZLÓ

VÁLOGATOTT VERSEI

GROF BANFFY MIKLÓS RAJZAL

ERDÉLYI SZÉPMÍVES CÉH, 1944

AZ ERDÉLYI SZÉPMÍVES CÉH KÖNYVEI

TOMPA LÁSZLÓ

VÁLOGATOTT VERSEI

TOMPA LÁSZLÓ

VÁLOGATOTT VERSEI

GRÓF BÁNFFY MIKLÓS RAJZAIVAL

ERDÉLYI SZÉPMÍVES CÉH, 1944

TO MPA LASSIO

VÁLOGATOTT VERSEI

GRÖF KUNYI MIKLOS VERSEI

Felelős kiadó: Kovács László.

Mínerva Rt. Kolozsvár. 5160. — F. v.: Major József.

SZIKLAVÁR

Sok meddő harc során,
Álmaim alkonyán,
Meredek uton önmagamhoz értem.
E magam: sziklavár,
Mely komor daccal áll
Csatatér fölött, felhős szürkességben.

Itt kapu, fal kemény,
S nincs áltató remény,
Meglepetéstől nem kell ijedeznem.
Más meg sem közelít —
Csak villámok szelik
Fénylőn az eget olykor közelemben.

Csak este, ha az ég
Széle nagy lobbal ég,
Lépek ki néha magányom fokára.
S szemem a sík teret,
Hol annyi baj meredt,
Rémség lesett rám: békélten bejárja.

X ÉJJELI HAVAZÁSBAN

Hó hull serényen, sűrű pelyhezéssel.
Kész kriptá most a lombtalan berek:
Tanyát e tájon csak a csüggedés ver.

Bús bokrok alján árnyak rémlenek.
Halkan körülfon kétség és sötétség,
Lábam botolva félre-tévelyeg.

Kis ablakokba messze gyöngé mécs ég,
Áttűzve fényét fátylakon, ködön.
Mindez reménynek, célnak oly kevés még!

Felėjük mégis égve küzködöm.
Tüdőm zihál, a kín agyamba fájdul.
S egyszerre tép száz kegyetlen köröm.

Előttem itt-ott apró tarka láng gyúl,
Kis fintor ördög fürgén integet,
S hideg verejték ver ki már a láztúl.

Szél hord havat meg bomlott rímeket,
Gartatva zúg át a kihalt fenyéren:
Tán engem is már végre betemet.

Itt roskadok le sápadtan, fehéren.
Szívem verése halkan elakad.
S hajnalra minden élni kél, csak én nem.

S ha nap röpít a földre nyilakat,
Rá vissza víg kép mosolyog föl innen:
Sík, szűz mezőség enyhült ég alatt.

Fák állnak itt-ott ezüstös karingben.
Kis, nyájas őrház. Varjak a havon...
S egy fa tövén a hó között övig benn:

Én. Hideg arcom csupa nyugalom.

IDEGEN FALUSI FOGADÓBAN

Téli fantázia

Friss hóval ébredt fehér hajnalon
Felébredek; mily furcsa minden itt!
A nippék, a pár könyv az asztalon,
S a ló, mely ím-most ott kívül nyerít.
Szobám hidege lassacsán hevül.
Mily szép itt lennem ismeretlenül.
Mint titkon megszállt fejedelmi vendég,
Ki, míg alítnák, máris tovament rég.

A bolt előtt a bámész csőcselék,
Tán most épp rólam folytat szócszerét.
Van, aki látta — távol eb csaholt,
S a fák fölött épp felötlött a hold —:
Két ordas jött ki, s ott a rengetegnek
Szélén vonítva, hosszasan kerengett:
Tán velem jöttek, mint kíséretem.
Velük magamat én őriztetem.

Oh, kincses ölü, mély ár, babona!
Már engem is visz medred őszi sodra.
Bús lelkem rajta pehelyként forogva.
Halk ájulatban sodródik tova!
Már látom is: ki fel nem fedve jöttem,
Titkon is megyek majd, ha szánra szállok.
Elöttem sejtés csilló selyme szállong,
S szánam csilingel csak a téli csöndben.
Megyünk, nagy erdőn át a zuzmarás fák
Vén válluk terhét rám sóhajtva rázzák.

Majd meg kitárul messze lent a sík,
Körül a halk hó mindenütt esik.
S én elnyújtózva, prémelek közt, henyén,
Tudván tudom, itt minden az enyém:
A roppant erdők és a törpe házak,
Melyek közt köszönt a muzsik-alázat!
S így elém addig túlul képre-kép,
Míg Moszkva vár, mint urát, hercegét.
Már messziről zúg valamennyi tornya.
A tanács elém kijön a kapukhoz:
Kenyérrel, sóval üdvözölni, futkos
A tömeg, cseng-bong a sok fürge trojka.
S én megpihenni palotámba térek.

De már sok ezer lángja gyúl az éjnek.
Hódolni, pompát ragyogtatva vár
A sok ünnepség: nők, opera, bál — —
Tündéri fénylést tükröznek a termek
— Ámultan állnál ottan, mint a gyermek —
S mindent, mi száz dús szépséget kínál:
Még szebbé lát egy új Zichy Mihály,
Ha meg merengeni vágyom, tétován,
Csájkowszki zokog fel a zongorán.
Űr-voltom kéjét ajzott szívvel érzem
S hogy tőlem semmi jót se tilt lakat.
Életem: élet, enyém vagy egészen!
Lelkem nyűgöktől ujjongón szabad.

Szabad — kopognak. Ejh, szabad no! Tessék! —
Rekedt köhentés: a fiakkeres.
A várást únván, engemet keres.
Igaz is bizony, vár a köteleesség! ...
Míg henye vágyak muzsikája csalt,

El is feledtem az únt hivatalt.
Pedig e nap is rak rám terheket még.
No, rozzant szán, gyü, gyerünk: rút robot
Karjába vár, mint örökös rabot.
S nem hagy, míg onnan a halál ki nem tép.
Hogy tovább győzzük, jó lesz hát vigyáznunk.
Nehogy az útban meghűlésig fázzunk!

X NAGY FELKESZÜLŐDÉS

Dühöm feni a kardot:
No most ütött az órád!
Oly sok hamisság, bajvetés
Árában életed is kevés;
Menteni meg se próbáld!

S már villan is a jó kard,
Dühöm feni a kardot:
Gyilkos csapásra vontan —
De te mosollyal hirtelen
Mellém lopózol, s szememen
Egy kendő máris ott van.

Pár síma szócska, s érzem,
Újabb tétova lep meg.
Hallom egy hulló kard zaját —
Nézd! Kifent lapjain saját
Vércseppjeim remegnek.

X OH, GYERMEKEK...

Akit minden más céltól tilt az élet
— Oh, gyermekek, megváltás hirdetői —:
Már ezután csak általatok élhet!

Különös vágy von közetek szegődni,
S ott is maradni, játszva veletek,
Míg más parancsal majd az anyaföld hí.

Úgy csendül felém tiszta lelketek,
Mint angyalének felhők magasából
Hívó felé, ki hinni feledett.

Hozzátok lelkem menekülve pártol,
Eldobva minden áltató reményt.
Körötök megvéd vágytól, lelki vádtól.

Körötök multam szentelt berkeként
Ragyog föl nekem, ifjontin, csodásan,
Oh, szemem alig szokja már e fényt!

De csak kerengjünk boldog ámulásban,
S az esték halkan zsongjanak mesét —
Az élet színét többé meg se lássam.

Így gyermekszemmel nézvéen egyre szét,
Már nem remegek, mint harc közbe régen,
Hogy árulóm lesz jóság, gyengeség.

Veletek békén, Isten tenyerében
Pihenek; széjjel álmodom sem kalandoz.
Tudván: köztetek révem, menedékem...

S tán általatok jutok önmagamhoz.

X

A VÉNÜLŐ SALAMON KIRÁLY SZERELMES ÉNEKEIBŐL

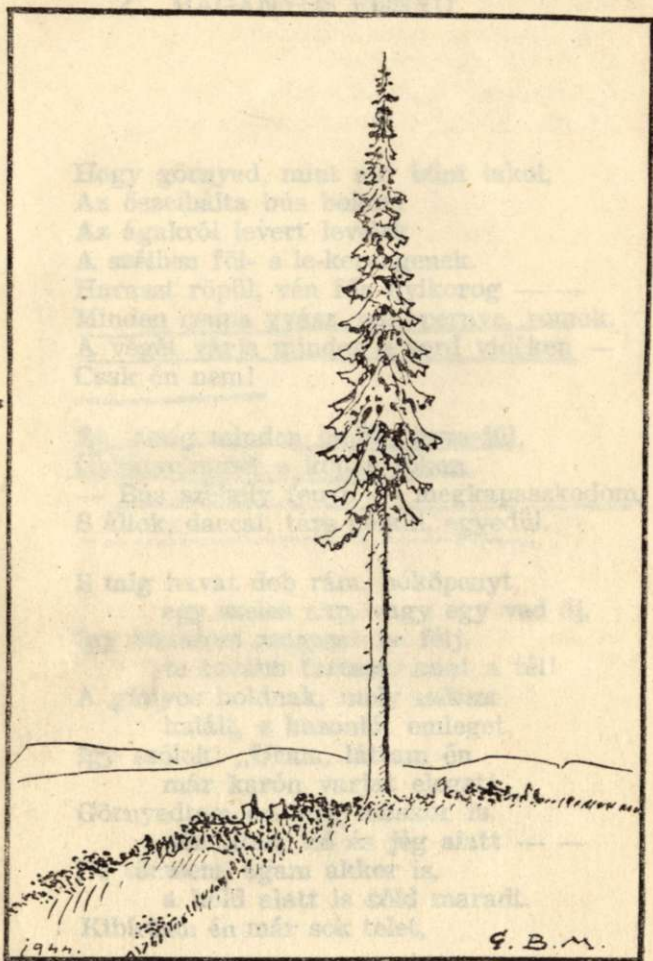
Szulámith, hajh, a te nagy ifjúságod,
Mint rózsák szirma pereg vén szívemre.
Szemed kacagó fénye drága penge,
Mellyel agyam bús rémeit levágod.

Napom helyett, mely már bukásnak indul,
Hajad korongja ragyog, mint arany nap,
Hogy sötétségben mostan se maradjak,
Az ifjúság tűzfényes napjain túl.

Ha szólsz: csevegő, friss habok locsolnak,
A lélek tőlük testemben föléléd,
S vállam sem érzi batyuját a kornak.

Már csak körödben-élet még az élet!
Oh, szeress, ringass karjaidban, ápolj,
S rejts el, védj meg a rámleső haláltól!

X A VÉNULO SALAMON KIRÁLY
SZERELMES ÉNEKEIROL

Szerelmes, ha én, a nagy ifjúágod,
Mint rózsák szíve, merem én szívemre.
Szemed kincse, a drága pengé,
Mellyel egymam békémet levágod.

Napon helyett, már bukásnak indul,
Hajad korongja, mint arany nap,
Hogy sötétben, a társ se maradjak,
Az ifjúág tüskéi napjain töl.

Ha szobor: cserébe, a habok borsosát,
A lélek töltik a szívem fölével.
S vállam sem éri a kővet a kőnek.

Már csak körülötte, még az élti
Oh, szeress, ringas karjaiban, ápolj,
S veled, védj meg a csapás halálától.

MAGANYOS FENYŐ

Hogy görnyed, mint aki bűnt lakol,
Az őszcibálta bús bokor!
Az ágakról levert levelek
A szélben föl- s le-kerengenek.
Haraszt röpül, vén fűz nyikorog — —
Minden csupa gyász, por, pernye, romok.
A végét várja minden e zord vidéken —
Csak én nem!

Én, amíg minden omlik, összedül,
Gyökereimmal e kopár fokon
— Bús székely fenyő — megkapaszkodom,
S állok, daccal, társ nélkül, egyedül.

S míg havat dob rám, hóköpenyt,
egy szeles nap, vagy egy vad éj,
Így biztatom magam: ne félj,
te tovább tartasz, mint a tél!
A gúnyos holdnak, mely nekem
halált, s hasonlót emleget,
Így szólok: „Uram, láttam én
már karón varjat eleget!
Görnyedtem én még máskor is,
némultan, hó és jég alatt — —
De törzsem, ágam akkor is,
a hold alatt is zöld maradt.
Kibírtam én már sok telet,

Míg jöttek a jégtörő szelek,
 S gallyaimon, mint húrokon,
 Új fuvalmak zenéltek!
 Így múlnak, újulnak évek...
En az időkkal bátran szembenézek!"

ZENE

Oh, húrok zengő kelleme,
Szent hangok árja, drága dal!
A lelkem beléd vágyva hal,
Hogy titkos erőd töltse be.

Az élet súlyos és kemény
Úgy is gyötörne, mint bilincs,
Ha a zene lágy sodra nincs,
Frissé fürödnünk hús ölén.

Dal, a hatalmas egyetem
Legszentebb titka, lelke vagy!
Jöttem, hogy pár dús percet adj.
S ez minden is. Nincs egyebem!

Nem is több, amit én kapok,
Mint mikor vízparton gyerek
Kezével játszva mereget,
Meg visszaejt pár csepp habot.

Azért a többi hab szalad,
S akkor is áradozva zeng,
Ha a gyerek rég elpihent:
Rég hanyatt fekszik, hant alatt — —

Szilvák meg almák, mohos, régi kertben,
Most is úgy érnek, mint hús évé, régen.
Kaszált fű szaga száll a régi réten,
Mint amikor még könnyebb volt a kedvem.

Anyám is itt van, multam gondos őre,
— Most is nekem süt, főz a kályha mellett —
Habár azóta gondtól öregebb lett:
Nekem csak úgy él, s mutat mult időmre.

Itt-ott bizalmas szögletek homályán
Egy-egy vén kandur — mint mesékben olykor —
Egy-egy titkomat őrizgetve mormol:
Titkot, mely itt várt, rég-gazdátlan-árván.

Már tudom én: itt volt a mese-erdő,
Melyet, bent élve, másfelé kerestem.
Oh, hol hever még oly hűsen a testem?
Hol ölel álom, oly lágy ölbe rejtő?

Hejh, öreg kertem, hol a régi lelked?
Csak pókfonalak fénylenek a fákon.
Fujnám, de — jaj, én gyilkos napi jármom! —
A riasztó hang a kürtömbe dermedt.

Tán él a kert még, s lánya, mese-kútja
Sem únta meg még ébresztőre várni.

Csak nem én vagyok már az a királyfi,
Aki a varázst fölzengetni tudja.

S szívem, melyet már új örömmre tártam,
Elfúl a szálló, szürkületi ködben.
Látom: hiába volt, hogy haza jöttem —:
Az ily kivert a multban is hazátlan!

KALAUZ

Egyszer egy nap ragyog rád —
Szebb minden már-lementnél,
Fényénél látod: eddig
Mily sokat tévelyegtél.

Lankáson lankadoztál,
Meredek merni sarkalt.
Másoknál százszor inkább
Megnyögtél bármi jajt, bajt.

De már orv-csüggedéstől
Dackovácsolta vért véd.
Tudod: hiába törnek
Arra, mi benned érték.

Pár szájas széltolótól
Mi is készthetne félned?
Nem attól dőlsz, vagy állasz,
Hogy szidnak, vagy dicsérnek.

S hurokkal rád-lesőket
Látván: neveted őket —:
Az puffan legnagyobbat,
Ki hurkot rád előbb vet.

S a többit is lerázva,
Mint ebfalkát a kanvad:

Neki a rengetegnek —
A legirtatlanabbnak.

S ha éj lep künn: ködébe
Az ének fényt idézget....
Az örök csillagokkal
Boldogan összenéztek!

X VÁGYAIM, A DÜHÖS KUTYÁK

Hiába minden! Többé nincs hatalmam
Vágyaimon, e bőszült ebeken.
Nem szolgál többet egy se már nekem.
De szépségedtől mindahány zavartan
Kereng, s rád törne, dühtől részegen.

Hogy ostromoztam e sátánkutyákat,
Szöges korbáccsal mennyit vertem én!
Már bíztam is, hogy használ e kemény
Szigor, s most íme gazdájára lázad,
S feléd kap, csattog valamennyi rém.

Kínomat eddig úgyis csak gúnyoltad — —
Hogy mit tehetsz: most magad lássad ím!
Már én csak nézem, míg sátánjaim
Vért szaglászván, a holdra fölcsaholnak
Képzeletem zeg-zúgos útjain.

Játékodért veszünk lesz a gonosz zsold —
Már ezután csak jaj lesz életünk...
Ránk törnek, s mi nem menekülhetünk.
Elnyűttem önuralmammat, az ostort — —
Az Isten legyen irgalmas nekünk!

X A JÁTEK-CSINALÓ

Ha majd egyszer bús robotom elenged:
A révet egy kis műhelyben lelem meg.

Ott, míg időm lassacskán elszivárog,
Reggeltől-estig játékot csinálók.

Csendes vesződés — — s nincsen semmi éke...
De minden percén hímpor lesz a béke!

Kezem buzgón egy lovacskát formál ma.
Tudom, majd örül neki kis gazdája!

Holnap kis lányok szelíd örömére
Szép hajas baba készül, Hófehérke!

Nincs is közönség több, mint az enyém lesz.
Oly hálás szívvel húzó mesteréhez.

Át éjeken fény híján nem törekszem,
Amíg felém tűz annyi hű gyerekszem.

Igy élek-ülök elmotozva szépen
Fölordódván a munka gyönyörében.

Nyájas szeretti multtá-lelt-magamnak
Rég elszéledtek és magamra hagytak.

(1520)

Ám olykor egy-egy csodás baba bája
Emlék lesz régi Tündér Ilonára.

Majd humorom itt ott másokra kancsit.
S készítek egy-egy bús Paprika Jancsit.

Így élek-ülök, csendben elmotozva.
Munkám kis terhét örömmé fokozva.

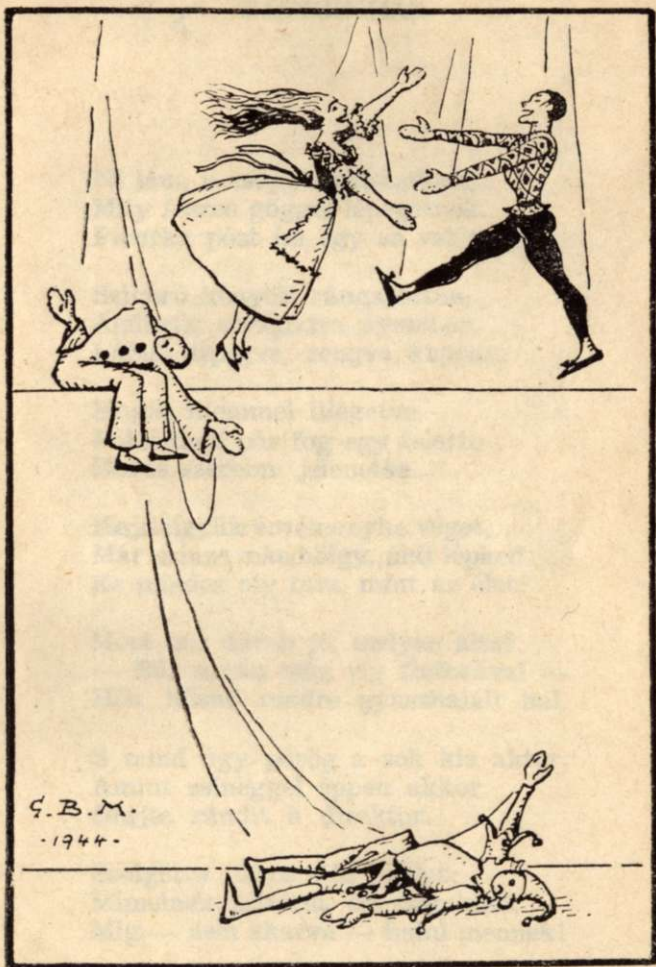
S mint életem foly — halk tevés-vevésben — :
A halál is oly halkan jó el értem.

Egy havas fényű, fehér téli éjjel
Szó nélkül, csendben a szobámba lépdél.

Ekkor hirtelen serege babáknak,
Mint zarándokkar tölti meg szobámat.

S ott ágyam körül, sátorán a holdnak,
Lágy cérnahangon altatót dalolnak.

X BĀBSZINHĀZ

Ni lám, a csöpp marionettek,
Mily feszes göggel lépegetnek.
Picurka pózt ím egy se vet meg.

Szigorú kénytől rángatottan,
Ágálnak, elvágódva nyomban.
Lábuk tipegve, zengve koppan.

Magát illemmel illegetve,
Pöttömnyi pár fog egy felette
Heves szerelmi jelenetbe.

Majd ügyük érvén enyhe véget,
Már színre más hölgy, úrfi lépked.
Es mindez oly torz, mint az élet!

Most bús darab jó, melyen által
— Bár arcán még víg fintorával —
Hős, hősnő rendre gyászhalált hal.

S mind úgy pörög a sok kis aktor,
Amint zsineggel éppen akkor
Őrajta rándít a direktor.

Szolgálva titkos célú rendet:
Mimelnek küzdést és szerelmet,
Míg — nem akarva — halni mennek!

Igy forog egyre kis világuk,
Forgatva ferdét, bölcset, bárgyút,
Ki egyaránt mind föld alá jut.

Forog, de meddig? Míg a mester
Egyszer talán majd megneheztel
És mindent sutba vág egy esttel.

Vagy talán — titkát itt ki tudja? —
Magának is kimért az útja,
S egyszer ledől, a színre bukva.

Jaj, szörnyű lesz: egy rém kezétül
Nap, csillag és hold elsötétül,
Szirom lefagy, kedv holtra szédül.

A taps elcsattan, az utolsó — —
Nem pörget bút, kéjt életorsó — —
Úgy leng tova mind, rémes éjben,
Mint egy iszonyú nagy koporsó.

X RÖGHÖZ KÖTVE

Azért, hogy itt a tél
Sokáig elhenyél,
S még távozóban is mindegyre visszamordul:
Sebaj — képzeletem
Átcsap a hegyeken,
S télen is nyárra lel a havas ormokon túl!

Fa, melyet rút rögök
Nehézkes nyüge köt,
Nyujtóznám: s földre csüng terhétől koronám is.
De álmomban velem
Yacht ring a tengeren,
S száz szépséggel itat India, Róma, Páris!

Ha meg sujtott fajom
Végzetét fájlalom,
S búm testvérbút eseng — olyankor villanatra:
Látok sok nagyranőtt,
Búsongó finn fenyőt,
S Küüllönkből felém zúg, harsog az Imatra — —

✓ TANCOS LOVAKKAL

Táncos lovakkal, nagyvidáman,
Hasíts, hasíts a hóba: szánam.
Mi hátul van — ne bánd, ne bánd!
Röptöd, mely fürgén hajt előre,
Völgyből kaptatva dombtetőre,
Engem is újult kedvbe ránt.

Sok apró csengőd riadalma
A tél derűjét fölzsivajgja,
S az, mint a nyúl fut szerteszét.
Hol eddig ősz és gyász komorlott,
Ma hó cicomáz völgyet, ormot.
Sehol sár, semmi szürkesség.

Bár a hóhullás halk zenéje
Zizegve mindig így kísérne,
Csak hóba merülne szemem.
Nő, nincsen-pénz, s több ősi kétség
Helyett csupán e friss fehérség
Tükrözne békélt lelkemen.

Sík utak haván, könnyű, sík szán,
Csak röpíts, röpíts tova tisztán,
Míg fehér, fehér minden út.
Így csupa fehér domb, fehér fa
Közt csengőzünk be majd a célba,
Hol minden más cél egybefut.

Hol végül is csak meg kell állni:
 Egy öreg udvar eperfái
 Havas holdfényben lengenek.
 S bekopogván az ősi házba,
 A tréfás, agg halál pipázva
 Vár, s megölelget engemet.

x(4) TAVASZI DÉLELŐTT A RÓZSADOMBON

Friss földszag. Néhány ifjú nyírfa nyalkán
Szegül a fényes égnek egyenest.
Lent messze (innen s túl a Duna partján)
Bűz, s füst között él, s szenved Budapest.
S tán mitsem tud e duzzadó tavaszról,
S még úgy sem, ami szívemben dagad s forr.
De se baj! Ez csak kölcsönös velem:
Őt eddig én is alig ismerem.

De mit szólnál, Pest, ha még visszajönnék
Szűk hazámból, hol most közöny s magány vár,
S — mint keleti zarándok: ritka gyöngyét —
Kincset mutatnék, melyet megcsodálnál?
Hát várj rám, város, nemsokára látsz még.
De arcomon majd hír, győzelmi láz ég.
Ős-székely daccal ezt én akarom!
S nincs hatalom,
Mely visszatartson sorsos utamon.
Lángpalástban a sírból is kitörnék,
Ha időelőtt lennék néma foglya,
S ha körül gátak, s gáncsok ezre fogna,
Átvágnám mind: a gátak, gáncsok örvét!

Már nem tűnődöm, állván által-útnál!

Egy éjjel otthon megrendül a Budvár — —
Tüzet lövel föl a fellegekig.

Oduiból vad szél kerekedik.
Roppant zúgással egy sárkány jön értem,
S én rákapván, elviharzunk az éjben.
Hahó! magasan, mint még senki más,
Száguldok, szilaj garabonciás.
Erdély erdői rémlenek mögöttem,
Hogy hátasom lángot fú, s perc alatt
A Királyhágó — hipp-hopp! — elmarad.
Majd Várad villan föl percekre ködben.
Az Alföld — — s aztán egy ily délelőtt,
Mikor a tavasz a legperzselőbb
S mámortól tágult minden női szem,
Titkon Budapest fölé érkezem.
S keményen, tettekreész pilótaként,
Mosolygom ott, hogy isszák lenn a fényt,
A körúton mily sok nép hümpölyög — —
Majd elsiklom a Kálvin-tér fölött,
S ott, hol sűrűje lót-fut és robog:
A tömeg közé dalokat dobok,
Melyek — ahogy gázbombák mérgei
Ezreket tudnak megszédíteni —
Fínom gőzökben terjedezve szét:
Elveszik ifjak, öregek esztét.
S csak nevetem, hogy lenn a sok bolond
Mily össze-vissza, bolydultan tolong.
Majd gyáarak kürtjén sikongat dalom
A harangok nyelvét megzavarom,
S így láthatatlanul, fel s alá kerengek,
Míg szétkuszállok minden régi rendet.

S ha ezért végre — győztes csinytevőt —
Várna dícséret, fenyegetne vád,
Úgy állnék meg dícséret, vád előtt,

Tudván, hogy nekem egyikük sem árt.
S csak rámutatnék kedvesemre még,
Mondván: nézzétek, mindent érte tettem —
Övé a dísz, a vád csak érjen engem.
S — hipp-hopp! — egy éjjel, kénés fellegekben,
Úgy ahogy jöttem, elsüvíténék.

✓ ÚJ DÉVAVÁRA ÉPÜL

(Éjjelenként mondom önmagamnak)

Hát senki? Sem társkéz, sem asszony — —
Így is jó. Hiszen igazuk van!
(Oly becses most a munka, — hát még
A vér!) No csak tovább magunkban.

Hogy váram százszor földig omlott,
S lelkem is százszor belerengett — —
Azért ne szánjon senki. Részvét
Nem kell Kőmives Kelemennek.

Így most is újra... Semmi, mondom:
Ilyet ki szokna meg, ha én nem?
Csak hadd vívódjam itt az éjjel,
Keserűen és éjsötéten — —

Halljátok-e: nincs veszve semmi.
(Idő, te is korán kacagsz még!)
Holnapra már hordom a téglát.
S ha kell: vérem lesz a ragaszték.

S már dúdoló, míg a halódó
Hold vére a felhőkre árad,
S a levegőbe rajzolódni
Látok egy magas, büszke várat.

Mert engem semmi meg nem ingat,
A cél felé szent izgalom hajt,
S egy reggel — bár holtan rogyok rá —
Az a vár mégis állni fog majd!

X HAVASI TÁJÉKON

I.

Míg mind-tovább föl, fölfelé haladtam,
Magam számára, sziklák oldalában,
Utat keményen tusakodva vágtam,
Most fönt kevély kúp, alant sziklakatlan.

Még néha-néha szédít e szokatlan,
Merész magasság, botladoz a lábam,
Hogy hamar ismét haladjak szilárdan,
A lenti léttől, rögtől elszakadtan.

Itt nincs virág már, csak egy-egy gyopárszál.
Fent, a fenyőknél fentebb sasmadár száll.
Lent zuhanó víz csörtet vad zúgókba.

De csak tovább, föl, ösztökél a próba!
Magam magamért, hadd lám, meddig ér el,
Ha nekivág egy konok ősi székely?

II.

Sziklák kövéből, magas sziklaszálon
— Míg vihar zúgott alattam, felettem —
Kivert magamnak kunyhót építettem.
S most itt lakom. Itt mélyül el magányom.

Körül a tág ür, felhők lomha rendje.
Kopasz kövek közt kanyarog a vadnyom —
Erdők zúgásán edződik a hangom,
S szavam az eget veri néha zengve.

De most még várok, tudva: nemsokára
Egy nap fog jönni, friss, hajnali széllel,
Mely ködöt úz, s a kapukat kitarja.

Addig csak várok. S olykor-olykor éjjel
— Éh-csikasz ellen élesztgetve lángot —
Egy-egy csóvát az éjbe belevágok.

II.

X ERDÉLYI ARATÁS

Péter-Pál elmúlt, jó-pár napja már —
S még aratatlan az egész határ.

Kicsit későn volt bizony a vetés,
S ami termett: a szem is oly kevés.

De ami végre így is bekerül
Magam izzadtam érte emberül.

Nem segített szerencse, vakeset — —
Maga az Isten is csak keveset!

Sőt olykor éppen ő bocsátgatott
Földemre egy kis jégverést, fagyot.

De legyen áldott: nem hagyott henyén
Heverni, s így csak megedződtem én.

Így készítek — míg életem szakad —
Termőbb jövődöt, vígabb nyarakat!

Falun keresztül, éjjel, holdvilágnál,
Utaztam és egy kocsmaház előtt
Megállítottam sebes kocsimat.
Benn döngve rúgta valamennyi láb már,
Drótként feszültek a kemény inak.
Legény a párját úgy sodorta táncba,
Hogy szinte már a lélkét is kirázta.

Beléptem és az ajtófélfá mellett
— Hol vita közt két korhely iddogált —
Megálltam nézve csöndesen a bált,
Mely ezalatt mind vadabb, hevesebb lett.
A klarinét fel-felsíván, a tébolyt
Még-még fűtötte; nyughatatlan éj volt.
Kivált egy izzó, deli lány kavart
Maga körül nagy érzés-zivatart.
Ő volt bizonynal, itt a falu szépe.
Csak verte szemmel a legényeket,
Kik mind ahányan, mint a részegek,
Már támolyogtak közelébe lépve.

Elnéztem ezt a versengést, e harcot.
(Emlékek forró szele rám viharzott!)
Majd észrevettem: távol, egyedül,
Egy bús legény mily dacos kedvvel ül!
Rögtön — talán az ördög biztatott —
Hozzászegődtem: „Ön oly izgatott!

Önnek ma — szóltam — felhős a világ.
Hát nem közölné, hogy szíven mi rág?
Talán a féltés fene-férge fúrja?
Beszélhet — én el szót sem ejtenék —
Hisz látom úgyis: ott egy másik úrra
Mint veti folyvást öklelő szemét...
Nem szól hiába: nincs bizalma, látom.
Mit mondjak önnek — édes Istenem! —
Nos tudja meg: ön társam és barátom,
Mert ezt az érzést én is ismerem.

Rég volt; feledjük... álmok konclesője,
Fanyar szívem, csak ő lett béna tőle! —
Ám önt örökre zsarnoköklű végzet
Még nem teperte földre nyomorékul.
Nos hát — a szükség néha nyers szerért nyúl —
Most ne riassza semmi bús-merész tett!

Mert szép a tánc, ha reng a föld alatta,
S szíveket szédít ájult forгатagba,
S tán szép itt nyomni háttal a falat,
De mind csak úgy szép, ha szép kedvesünket
El nem ragadják mások ezalatt!
Pedig, amíg ön itt morogva tüntet:
A macska már az ereszen lapul — —
Galambot lopni készül álnokul!

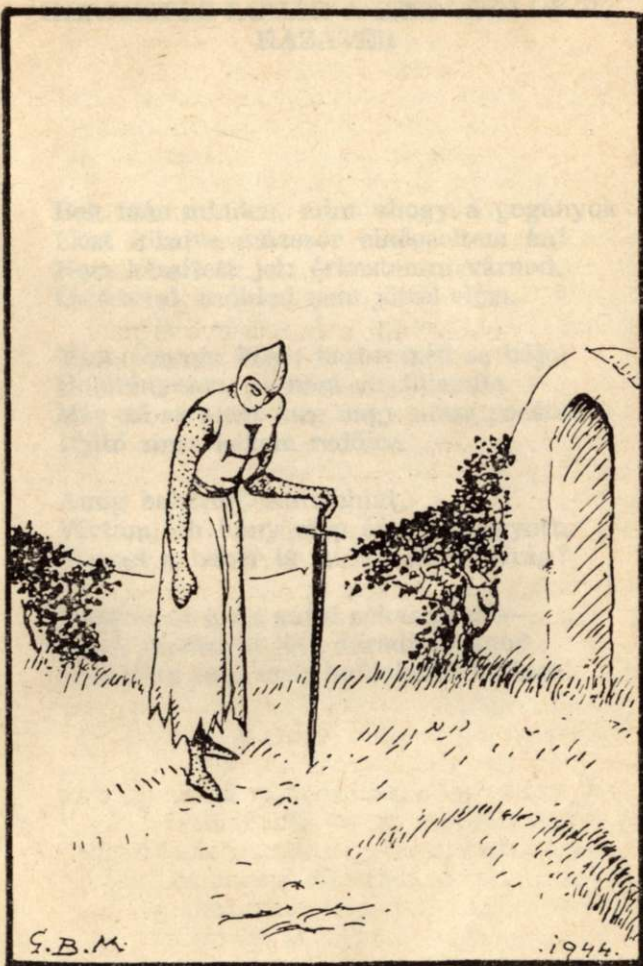
Gondoljon arra — kész-e túrni, kérem? —
Vad ölelés közt hogyan gyötri meg!
Két meleg melle, nem földvén szemérem,
Hozzásímulva hullámszik, piheg.
Ő — s jaj, nem ön — lesz, aki vére lázát
A csodakútra hűtögetni jár.

Ő lesz a drága párnákon király...
Nos (ön se bátrabb?) nem lobogja láz át?
Nem úzi, fojtja tette-kész harag?
Mozdulni is rest, amíg más arat?
Csak vár, amíg — ha véget ér e bál —
Ő véle megy, s az éjjel véle hál...“

Istent kísért az úr! — hördült fel erre.
Láttam: lihegve jár a buta melle,
S a csizmaszárba kotorászva nyúl...
Dobolt a szívem, vészesen, vadul.
S már fölrivallt a furcsa győzelem.
(Így fogtunk össze, végső harcra készek,
Én: sanda hős meg ő: vak fegyverem!)
Tágultam aztán — ott künn a vidék szebb! —
És meglapultam künn a szín alatt.

Elzakatolt pár kába pillanat.
Majd bent a zene halkabb ütemét
Harsanva dobaj, zaj kergette szét.
A lámpa csörrent, lángja fölcsapott.
Egy kéz kitört egy párás ablakot.
Szitok vegyült vad, ijedt futkosásba,
Majd — — egy rogyó test súlyos puffanása...

Ekkor mohón a holdözönbe léptem,
Fürödve véres, kétes hősiségben.
Pózban próbáltam pár groteszk döfést meg,
Érezve kéjét *annak* a döfésnek!
Aztán sebesen gyors kocsimba hágtam.
Vágtatva vittek éjfél paripáim.
... Fekete vad szél trombitált utánam.

KERESZTES LOVAG A SZENTFÖLDRŐL HAZATÉR

Beh más minden, mint ahogy a pogányok
Közt küzdve százszor elképzeltem én!
Nem készített jel: érkeztemre várnod,
Csokorral, csókkal nem jöttél elé.

Mint álmaim közt: kertescskéd se bájol
Holdfényesen, — nem sír fülemile.
Már mi se ment meg nagy utam porától,
Ifjító sincs lelkem redőire.

Amíg babérért Antióchiát
Vívtam, óh hány szép évem elhagyott.
S most a babér is mi, ha nincs virág?

Közénk az évek gátul sokasultak —
S jaj, messziről jött, fáradt lovagod
Lábadhoz már csak haldokolni hullhat!

Örömtoromhoz hívogatni társat,
Vágy sarkal egyre, hogy föl-fölkiáltsak:
Nézzétek: mennyi szépség, mily vagyon!
Ez föld, az ég, — ott lepke, fák, növényzet...
Forrás, — de új mind és a réginél szebb!
Tetszik? Ha szóltok —: nektek adhatom.

Mert nekem leng a legkisebbke lomb itt.
Amennyi kincs —: élém özönnel omlik.
S mindannyinak tőlem kell várni jelt.
A csillagoknak fel csak egyet intek — —
Aztán a földnek! Egyetlen tekintet
Egyszerre füvet, fát zenélni kelt.

S én velük zengek: kéz és hárfa egyben.
S e játék közben szent s megmérhetetlen
Öröm feszít és boldog győzelem.
Hát ezért kellett annyi fukar évet
Átszegénykednem — oh, rejtelmes élet! —
Hogy most ily pompás ünnepem legyen.

Most minden-egy perc új meg új csodát hoz.
Ujjongva futok bokortól virághoz,
S kagylót kapok fel, — nekem mind beszél!
Minden titok, de mindnek kulcsa nálam!
Feltárul mind, csak nyitját eltaláljam:
A hegy, a völgy, a nap, az ég, a szél!

Bennem, kívülem végtelen világok
Terülnek, míg én látó szemmel állok
Életem csúcán, sugárzó delén.
Mint járt-kelt hajós, ki nagy vizek ormán
Dalolva suhan, kezében a kormány —
Biztos magában. S társa jóremény!

X ZONGORASZO

Almodni hívó zongorád
Halk szavával ma még feloldja
Lelkem bomlasztó mámorát.

Kezed, amíg a hangokat
Zengetve, lágyan elbecézi:
Engem is szíven simogat.

Kis kéz, te könnyű vagy s meleg!
S én mégis — oktalan szeszéllyel —
Oh, hányszor meggyötörtelek.

Talán nem is volt más hibád,
Csak hogy sorsomba kulcsolódtál, —
De már nem tűnök több igát!

Erőm már régen vesztegel!
Nekem nem álmok holdas éje,
De vészek fölgyúlt ege kell.

Hogy téged sújt kénzápóra? —
Lávát forraló hegy tövében
Minek is lettél ibolya?

(1922)

ERDÉLYI SZÁNTÓ-VETŐ ESTÉJE

Esteledik. Már elég is a munka.
Ideje, hogy e fordulón megálljak.
Hátam a folyton görnyedést megúnta.
Lelkem is — mint a fák —: lankadtra fáradt.

Lelkem is, mint a föld, álomba lankad...
Jó éjt mezők, s vén Hargitánk is ottan — —
De csak egy éjre, — újultán a napnak
Már új barázdák hasadnak nyomomban.

Mert hosszasan itt nincs mód vesztegelned:
E föld fukar, s más földeknél keményebb.
Erdélyi szántó sutba nem heverhet,
Inat feszíteni rogytig kell szegénynek.

Sokat a vég is úgy talál: dologban:
Rögöt tör, izzad, öreg alkonyon túl —
Míg konok szíve utoljára dobban,
S a szerszám görcsös kezéből kifordul — —

HALÁLBAMENŐK ÜDVÖZLETE

Sípos Domokos emlékének

Bizony mondom, mind hős az, aki itt
Él, s törekedni mer!
Ha ki is kel —: csak kinnal puhított
Rögből kel a siker.

S addig is, mennyi riasztó kudarc, —
Elvérzett, szép merés!
Térdünk rogytán is hányszor fáj belénk,
Hogy még, még mind kevés!

Mert ne feledjük: Erdély földje ez!
Zord, vihardúlta táj!
Itt vágyainkra nem hipp-hoppbatár, —
De vár száz akadály!

S különbség nincs — egy sorsban osztozik
Hivatlan, hivatott!
Sőt, ha különb vagy: korán-hulltodat
Még előbb várhatod!

De mi sorsunkat tudva: csak megyünk,
Ahogy következzünk!
Tán jobb jövőt csiráztat itt ki még
Elvérző életünk! —

ÁGRÓL SZAKADT LEVELET...

Ágról szakadt, bús levelet kevély
Haraggal hány-vet a tél szele, szél,
Mely mérgét fújva, szab, vág, akit ér.
Engem is vagdos, — éle van: acél!
Szökni előre nincs semerre tér:
Körül oly sivár, mint üres tenyér
A környék. Rajta csak pár ösztövér
Bokor mered föl, s havas sziklaél...

Még sem irigylem azt, aki ledér
Víg~~s~~ág közt nem is sejt~~i~~, mi a tél?!
Neki titok, mi kedvével fö~~l~~ér!
Míg én tudom, hogy — bár mint szemfödél
Hó föd is mindent — a földben a vér
Csak alszik, de majd újból táncra kél!
Mi is, megannyi millió levél,
Hullhatunk folyvást, — lesz, ki fölcserél!
Lomb elpusztulhat, — gyilkolhatja dér!...
Az erdő mindig megújhódik, él!

X RÉGI ÚT PORÁBAN

Énekeltem a keresztúr-betfalvi úton egy májusi délelőtt 1925-ben és szeretettel ajánlom testvéremnek: Aprily Lajosnak.

Tavaszi égen
Fellegfodorkák — —
Játékos szellők
Erre sodorták.

Egy ily szelecske
Most port kavargat —
Meg-megszikrázik
Közte a felszállt
Hajnali harmat.

Lelkem is vígan
Vegyül a porba.
Kis falum útján
Tavaszi friss szél
Vigye, sodorja!

Odább repeső
Levelű nyárfák —
Öccsüket vissza
Beh sokat várták!

Nos itt vagyok — s itt
Egyéb is minden!
Hogy ennyi évvel
Így járjak itt, még
Magam se hittem.

De vasat tűzbe
Vethetsz —: nem ég el.
Csak megedződik
Baj közt a székel!

Igy én is földet
Rengető orkán
Multán is állok,
S dalolva állok,
Életem ormán.

Csoda ez, csoda,
Hogy lelkem annyi
Rossz nap után is
Dalos, töretlen
Tudott maradni!

Most rigó rikkant —
S rikkantok én is!
Jó ám a kedv, ha
Az ember vén is!

S nézem: ni, mind itt
A régi fecskék —
Vagy unokáik —
S már tudom: ez, ez
A végtelenség!

Helyettem is majd,
Ha én kidőltem:
Fiam, unokám
Ott lesz a körben!

S így láncolódik
Szemből-szem szembe...

S lánc nő, tánc lüktet,
Meg sem pihenve.

Az életet hát
En is mit bálnám?! —
Van egy-egy nótám —
S tudom: olyan is
Akad, ki vár rám.

S ha nem? Legyen: nem! —
Ugyis jó mennem —
Betfalvi úton
Napfényörömben.

Mennem, csak mennem —
Míg lassan, lépve,
Megtérek ismét
Anyám elébe.

S kezére hullok:
— Légy százszor áldott:
Láthattam ezt a
Dícsért, gyalázott,
Visszás világot!

S szólhatok majd, ha
Érzem a véget:
Csak verj le, s áradj
Rajtam át, zúgva,
Mély tenger, élet!

Végtelen élet!

ELMARADT LOVAS ESZMÉLKEDÉSE

Molter Károlynak

No vén lovas, már jó lesz nekivágnod!
Nézd, halványulgat a nap sugara.
S fejed fölött csak egy-egy varjú károg,
Arcodba szél csap, hideg zuzmara.

Addig léptettél, kényes úr-magadban,
Előre hagyván a serényeket,
Hogy magad bolygasz, ím az alkonyatban.
Már minden számár megelőzhetett.

Most aztán késő lépve mendegélni — —
Hát rajta, kantárt megeresztve, nyomban!
Figyelnek, lásd, a térség jegényei.

S ha célt nem érsz? ha hamarabb ledobban
Lovad? — ne bánd; a hajsza is megéri:
Hősit rohansz egy halálos galoppban!

ÁBEL SZÁMONKÉRETÉSE

Ez a Kemény Jánosnak

Kain, szavam rád most vádat kiált:
Szólj, hová tetted az atyádfiát?

Tagadnál? Bujnál? Vitát kezdenél? —
Hisz kezeden még s Ábelé a vér!

Nemrég a földnek békés tereit
Együtt bírtátok —: szilaj és szelíd.

Ám ölni bujtott önzés, gyűlölet,
S a föld legott siralmak völgye lett.

Ábelt Kain, — a jóságot a rút
Vadság megölte, s a nap elborult.

A testvérkézben megzúdult dorong
Zúz, csapkod most is, átok s kín jajong...

Haszonvágy, bosszú, erőszak, csalás,
Mint fekély terjed, s mind mélyebbre ás.

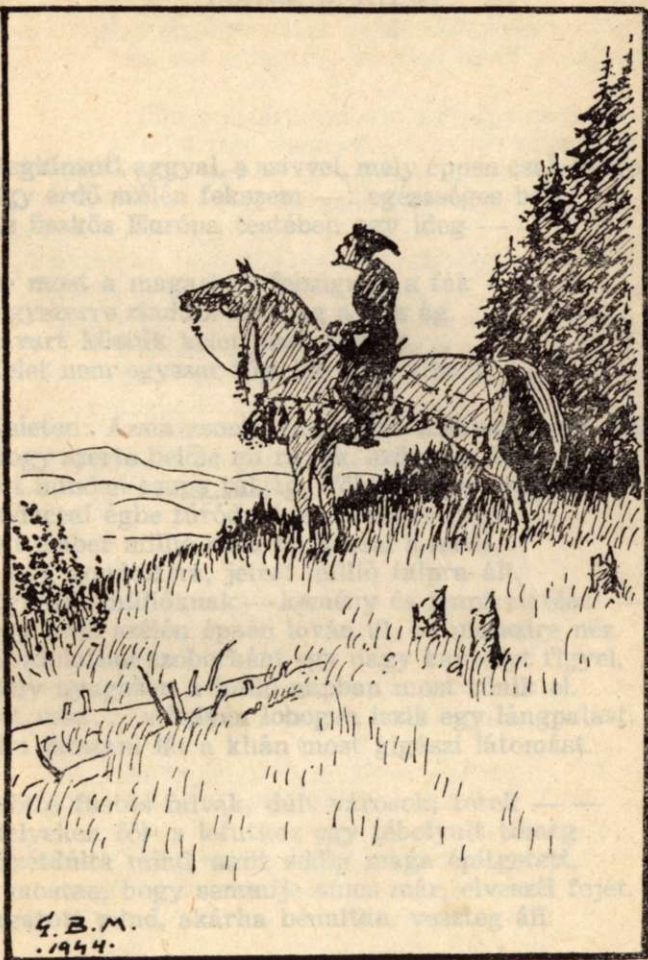
S békéd sehol, egy zugod, hol saját
Öcséd jaját folyvást ne hallanád.

Úgy érzed sokszor: a testvéri vér,
Melyet ontottál: már-már százdig ér!

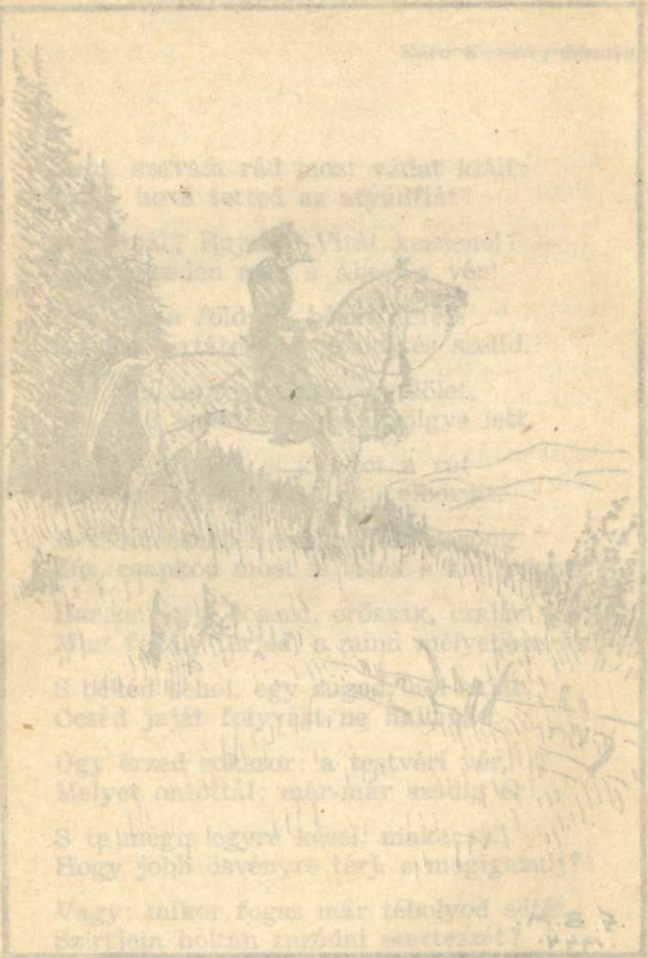
S te mégis egyre késel, makacsul,
Hogy jobb ösvényre térj, s megigazulj?!

Vagy: mikor fogsz már tébolyod sötét
Szirtjein holtan zuzódni szerteszét?

S.B.M.
1944.

szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

Én talán, Berta, Vitéz katonát
szememről most: vádat kiált
hova tetted az atyámat?

1880-81. évi kiadás

X
DSINGISZ KHAN

Megkínzott aggyal, s szívvel, mely éppen csak ketyeg,
Egy erdő szélén fekszem —: egészséges beteg —
Az üszkös Európa testében egy ideg — —

De most a magasban felzúgnak a fák —

Egyszerre riadtan hajlong a sok ág.

Zavart köztük keleti szél kavart...

Kelet nem egyszer fújt ide már vihart!

Keleten: Ázsia zsong, zúg (mint méhkas, mely tele van)

Hogy szerte belőle mi rajzik, szörnyen bizonytalan.

Ott minden csupa túlság. Föld, s népe rengeteg.

Ősdaccal égbe fúródnak az óriás hegyek.

Ott ember millió hull, ha kaszál a halál,

S egy gondolatra, jelre: millió talpra áll.

Egy ura millióknak — kemény és tenni merész! —

Egy erdő szélén éppen lován ül, — messzire néz.

Mozdulatlan szoborként egy nagy karvalyt figyel,

Mely nyugaton a hulló napban most tűnik el.

Ott vesz... s helyén lobogva izzik egy lángpalást,

Min játszani lát a khán most gigászi látomást.

Előtte füstös falvak, dúlt városok, terek — —

Melyeken föl- s lefutkos egy tébolyult tömeg...

(Szétdúlta mind, amit eddig maga építgetett,

S mostan, hogy semmiye sincs már, elveszti fejét, ijedt!)

Izgatott mind, akárha bénultan, veszteg áll,

Akár új eszme után fut, mentsége a munka, a gyár...
Papok processzióznak — talán erőt ad a hit? —
(Karján a khán kajánul játszatja izmait.)

Ő népeinek egy-egy prédát csak megjelöl,
S azok arra rohanva rohannak ezer felől.
Vérengzők is, ha tetszik, — ha kell: kegyetlenek!
De Istenük őket azért még mindjárt nem feddi meg.
Ha öltek —: rá alusznak. Nem úgy, mint ott azok,
Kik most magukat tépik s a „lelkük“ is vacog.
De most, míg így magában fő az iszonyú khán,
Horkantás csap ki lángként lovának orrlükán.
Ő is neszelni kezd hát, szaglássza a szelet.
Valami jön feléje, halk harangszóval elegy — —
Szimatol újra, s egyszer megérzi: hullaszag...

S míg ménje horkol és fúj, kapálva, nyugtalanul,
Maga kardjához nyúlva, sátáni kedvre gyúl,
S egy rettentőt kacag — —

(1924.)

X KIS ÁLLOMÁSON

Kis állomáson, nyughatatlanul,
Járkálók föl-le, váró, szótlan úr.

Meg sem lát senki. S miért is? Hiszen
Cókmókom sem sok, s csöndesen viszem.

Késtem itt-ott, vonatom elfutott — —
Most lássam aztán, tovább hogy jutok?

Itt mind szürkébb az álmos őszi táj...
Egy felhő fázós csüggedést szítál.

Ha előbb jövök, s másképpen —: lehet,
Más hangulat, más kép vár engemet.

Víg zsvvaj, nyüzsgés, lombos nyári fák — —
S lánykák kezében nekem szánt virág.

Ha előbb jövök... Ejh, de már ezen
Merő bolondság most merengennem.

Vagy azon, hogy egy gőzös valahol,
Pár boldoggal, már cél felé lohol.

Míg itt fagyasztva vág a Nemere — —
S nem tudom, meddig nő még ereje?...

Én itt árván csak várom sorsomat — —
S tán többet értem nem is jó vonat.

S más sem, — csak éj, s nagy hallgatás alant...
De, klingi-klang, im kong a jelharang.

Megszorongok: jaj, rossz vagy jó jel ez?
S vajjon ki, honnan, kinek, mit jelez?

X VALLOMÁS

*László Arpádnak, a zongora poétalelkű
mesterének, aki a messze nagyvilágból
is megtért ide, mert Erdély végzetes
vonzásának ő sem tudott ellenállani*

Édes mostohánk, bússzépségű Erdély.
Minket mennyire magadnak neveltél!
Hogy bár kincseken járjunk messze földön:
Csak rád gondolunk, — s két szemünk merő könny!
Bánthatsz —: akkor is gondodban virrasztunk — —
Egy is teljesen a mi lelki arcunk!

Földed és eged, — e ritkán derült ég!
Bennük mintha csak lelkünk tükröződnék —
Felhős szirtjeid, ahogy égbe fúrnak:
Testvér-másai a mi bús dacunknak.
Zúgó vizeid sodra, min merengünk:
A mi megtörő, zuhatagos kedvünk.

Erdély, a tied minden kis vonásunk!
Tied, ha nagyot mertünk, ha hibáztunk.
S te is a mienk —: a föld kerekén sem
Lelnénk mást, aki minket így megértsen...
Légy hát csendesesen, — megnyugodva, hogy mi
Soha nem fogunk téged megtagadni!

Kincs se kell, — nekünk kincsnél kedvesebb cél:
Látni tégedet, újultodban, Erdély!

Érted, hogy virulj, gyarapodva váltig:
Szívet és erőt áldozunk haláláig!
Mert mi múlhatunk, — de te, míg világ áll:
Kell, hogy magad is rév és szirt gyanánt állj!

NE FÉLJ!

Ne félj! Ha bedőlt bánya éje
Béklyóz is élve, — még se félj!
Lehet, hogy hamar közelére
Eszmélsz a kéznek,
Mely szabadulást hoz, s elér!

Tudd meg, hogy nincs örökös éjjel —
S nincs pálma nélkül sivatag!
Sorsod is bántást, bajt elégel,
S feloldja zúzott,
Szállni adatott szárnyadat.

S ha nem? Ugyis szebb: nem remegve — —
(Hadd inogjon folyvást a nád!)
Gyötrelemtűzben, bajkohóban
A kín fejedre
Kovácsol fényes koronát!

X LESEN

Kuszált negyven évem mély rengetegében,
Éjfélkor egy irtás szélén heverészek.
Tüzem hol merészebb, s lobog, mint piros nap,
Hol hamvába roskad.
S amint elomlik, vagy fényesedve felnő:
Úgy vonul homályba, jön elébb az erdő —
Már-már égni látszik — —

Komor arcomon is, míg előre bámul,
Néha árny cikázik, néha gonosz láng gyúl.
Igy fülelek, lesve, a sokféle neszre,
Mely a sűrűségben zörren, ébredvezve —
(Közben: mintha széllel jószag terjedezne...
Ifjúságom rétyén — ott éreztem ezt még!)
Gerle-, s lánykacajjal sikoltás foly össze —
Majd kuvik vijjogja minden öröm vesztét — —

(Vele hidegebb szél támad rám; orozva:
Közelgő síromnak reves szagát hozza!)

S arcom elsötétül — korom, sűrű pernye
Csapódik szemembe, tollas süvegemre.
De csak megborzongok, s kemény vagyok ismét.
Elszánt szívem újból prédára sóvárog —
S szemem, mint hiúzé —: fürkészőn tekint szét —
Feszülten, csak: várok!
Most ugyan angyala kit-kit oltalmazzon,
S előmbe ne hozzon — legkivált, ha asszony!

ŐSZI SZÁNTÁS SZÉKELY HEGYEK ALATT

Borús az ég! De túl a dombon
Meg-megcsillan a falu tornya.
Hass, szántóvas, a földbe mélyen —
Már elzúgott a nagy tivornya.

Közben, hajh, mennyi változás jött!
Az életünk más, a világ más.
Csak az Örök-Úr változatlan —
S a rög, a munkagond, a szántás!

Sőt talán ez is terhesebb most!
S robotunkért kisebb a bérünk.
De azért így is megmutatjuk,
Ha gondban is, de csak megélünk!

Gyű hát no, húzzad, Fecske, Holló —
Várjuk talán, hogy más segítsen?
Tudd meg, lovam, nincs segedelmünk
Magunkon kívül, csak az Isten!

Ránk csak az Ő szent napja süssön —
Már belül is remény melenget.
A földet bizakodva szántjuk —
S nem kértünk ennél más kégyelmet.

Mi többet úgy se várhatunk itt —:
Amit nekünk a jó nap érlel,
Amit a rögől ki-kiküzdünk
Feszülő karunk erejével.

Szárnyak suhognak, reggeli fényben —:
Galamb, galambok, a házon, udvaron — —
Becsapódnak az ablakon át is,
Mint annyi lenge liliomszirom.

Mintegy szélhordtan: fel-, s le-keringnek,
S fehér lesz minden — — galamb, galamb!
Szobám homálya ragyogva gyúl fel,
S messziről zeng egy kicsi, halk harang — —

Szédít, de mégis: jó e zsvaj, fény — —
(Sötét-magamban sokszor oly nehéz!)
Homlokomon egy kedves kezét érzek,
S egy kedves szempár a lelkembe néz.

S csitultan, áldva, fürdöm e fényben —
Csak hulljatok rám, drága sugarak!
S ti, békeperceim —: fehér galambok,
Rátok soha ölyvek ne csapjanak!

A szélben állva, hűvös a levegő,
 Csak hullóvirágok, drága emlékek,
 És a tékeperceim, és a fűzfa,
 És a sárga fűzfa, és a sárga fűzfa.

M. S. Z.
 1901.

X A VÉN SEPREGETŐ

A sétatéren, őszi, hervatag
Fák közt ma feltűnt egy kis, furcsa agg.

Hajlott, de izmos és egy rengeteg
Seprővel csak jött és sepergetett.

Holt lombra gázolt, amely még talán
Tegnap is vígan lengett fönn a fán.

En egy padon csak elnéztem, amint
Halomra lökdelt annyi drága színt.

Gallyroncs, egyéb lom mindegy volt neki —
Látszott, hogy őt már meg nem illeti.

Nem szánt apróra tépdelt levelet —
Pedig tán ott is vágytól pihegett!

Közben sötétült már a fák között...
Míg ő csak egyre növekedve —: jött.

Jött, sepregetve, rendületlenül — —
S láttam: sehol más nincs köröskörül!

Hallottam azt is: halkan dalt jajong — —
Vagy csak a szélre zajdult fel a lomb?! —

Mert szél is ébredt, metszön fujdogált:
Míg a fák folyton szótték a homályt.

A vén meg csak jött, s nőtt az avaron.
S egyszerre nagy volt, szörnyű fogalom —

Ki előtt én is csak lapulok itt — —
Míg maga felnő, a csillagokig!

... Közben köd is lett, s éj, de helyemen
Még nyűgözött folyvást a félelem ...

Holt lombra gázolt, amely még talán
Tegnap is világosabban lőn a fán.
Én egy padon csak elnéztem, amint
Halomra lőkdelt annyi drága színt.
Gallyoncsa, egyéb lom mindegy volt neki —
Látásozt, hogy őt már meg nem illet.
Nem szánt apróra tépdelt levelet —
Pedig tén ott is vágtyól pibegelt!
Közben sötétült már a fák között...
Míg ő csak egyre növekedve —: jött.
Jött, sepregetve, rendületlenül — —
S láttam: sehol más nincs köröskörül!
Hallottam azt is: halkán dalt játszott —
Vagy csak a szélre rajzult fel a lomb?!

MEGJEGYZÉSEK EGY FÉRFIFEJRE

Ha e sötét fej elétek kerül:
Ne nézzetek rá érzéketlenül.

Az arc ugyan dúlt, — szinte fenyeget —
De bánat írt rá ennyi mély jegyet.

A homlok magas boltjai alatt
Gyakran lázadt önkínzó gondolat.

A mélyenülő üszökbarna szem
Mélyeiben sok hamvadt vágy pihen.

S míg gúnyorosra húzódott e száj,
A szív beh sokszor azt sziszegte: fáj!

A dac is, mely e fejet fölszegi,
Csak áltatás, — ne higgyetek neki!

Mert én tudom, hogy sokszor mennyibe
Került neki meg nem rendülnie.

Hogy hányszor kívánt már-már hajlani —
Hangos jajjal egy ölbe hullani! — —

X MÁJUSI HAJNALODÁS

Tavaszi szél táncol
Végig a világon...
Bánatomat én is
Bizony sutba vágom.

Elöttem kelő nap,
Mögöttem kis erdő —
Valamennyi ringó
Ága: csupa bimbó,
Friss rügy: napra fejlőd!
Pedig a fák közt is
Mennyi korhatag van!
Csonkák, sebesültek...
(Sebeik viharban
Keletkeztek hajdan.)
De azért az erdő
A tavaszt megérzi —
Csak te, árva lelkem,
Te lennél hitetlen —
Csak te félnél élni?

Végy példát a fákról:
Ím, hogy megújulnak.
Újultan találjon
Téged is az új nap!
Téli búd ruháját
Cseréld üde zöldre.

Szükség a remény-szín
E szomorú földre.
Lásd, lentről a város
Éppen ide látszik —
Tornyait, tetőin
A nap ködbe játszik.
Emberek e ködben
Küszködnek rogyásig.
Napestig a jármot
Ugy hordják, szegény
Hogy már azt se tudják,
Vajjon mért is élnek?

Minden kis utcájuk
Kínnal van kirakva.
Hát csak hajts ki, lelkem,
Légy egy mérhetetlen
Koronájú nagy fa.
Én pedig a várost
(Amíg tart az álom)
Sietős munkában
Házról-házra járom.
Mindenütt egy zöld ág...
Mind-mind úgy elosztom,
Hogy egy ág azoknak,
Kik búsulni szoktak,
Okvetlenül jusson.
Hogy mindnek, ha ébred,
S kinéz a világba,
Bánatát deríteni
Legyen egy-egy drága,
Friss májusfa-ága — —

X

KELJ FEL ÉS JÁRJ!

Nagy kőbe koppant, zúzott fejedet
 Veted-e már fel és mikor veted,
 Ember, te csüggedt, kínoktól alélt? —
 Az ár, mely levert, rajtad átrohant,
 Már elhúzódott, s halld, ezernyi hang
 Hírli, hogy ismét megmozdult a lét.
 Az iszap által meghajtott füvek
 Rendre megint zsendülni kezdenek — —
 A föld sebei tünedeznek és
 Nyomukra is szövül a feledés...

Csak te ne tudnál feledni, szegény,
 Ember... legárvább a föld kerekén? —
 Ejh! búdat vesd a szélbe könnyedén!
 S nézd a pacsirtát —: fölfelé nyilal!
 A nap, a nap is ott fenn, hogy ragyog, —
 Onnan melenget sugaraival,
 S rád fentről szórnak fényt a csillagok — —
 Mozdulj te is hát és emelj fejet!
 Csillagok közt van neked is helyed,
 Lendülj feléjük, hisz azért vagy ember!
 S tudd meg, hogy még sok öröm, szenvedés vár — —
 Az élet szólít, — hallod? —: kelj fel, kelj fel
 És járj!

X EMLÉK

En nem tudom: mit érhetek.
Jó, rossz vagyok-e? Nem tudom,
Csak, hogy vívódtam eleget.

Az eredmény: a semminél
Alig több... igaz! De nagyon
Terhes volt az út, s fönt a cél!

Sok rút lökés ért, orv, kemény — —
De farkasok között azért
Sohasem üvöltöttem én.

S még dőlhetnek újabb falak!
Széthullhat minden —: ez az egy
Mentségem, gőgöm megmarad.

S ez meg is tart! S bár muljak el:
Majd síromról is ködöt űz
Egy emlék, mely pártomra kel.

Egy kő, mely rólam kurta, zord
Szókkal ennyit mond: „Mételyes,
Csúf korban élt, de tiszta volt!”

(1929)

Λ MINT LOMBTALAN TÉLI ERDŐ...

Mindjobban érzem pihegő közelét a percnak,
Mely lehánt rólam mindent, ami fölvelt.

A mezt, s a mázt, amit ma még szokás,
Hagyomány, balhit, gyöngeség viseltet.

Lepattogatja lelkem húrjait is,
Mik arra kellettek, hogy lelkem hárfaként
Zenélve zengjen minden kicsi szélre.

Ezentúl ennek már mind vége lesz!
Örök megújulásban alakot váltva —:
Mez s húr nélkül fogok állani már én,
Mint lombjait elhányt, ős téli erdő,
Mely nappal hallgat a súlyos hó alatt,
Csak néha — szürkület idején — hangosodik,

Ha taposatlan belseje mélyén
Ordas ordítja, vontatva, éhét — —
S ha zeng olykor éjjel —: nem ajzott húrokon zeng,
De zúg, süvöltöz, jajong egész maga.
Igy löki fel hidegen, komoran,
A föld fájdalmát a hideg csillagokig — —

ÉNEK A JÖVŐ GYERMEKEIHEZ

Gyermekek, ti, kik nyomunkba léptek!
Évek fátylán át pillantva ránk:
Lássatok meg — átkozván a vétket,
Amely minket máglyalángra hányt!

Nappalunk bús, borús volt, — szivárvány
Fölénk soha föl nem tündökölt.
Míg naponta ezrek veszte árán
Mulatott e szörnyü, kerge föld.

Minden éjünk csupa könny, szorongás,
Minden kínok éjszakája volt.
Sötétünkbe jelt sohase vont más:
Csak vérgőztől ittas bamba hold,

Életünkben tavaszok suhantak
Semmiségbe kifeslettlenül.
Nem volt helyük itt az igazaknak,
Pusztán éltek, űzött szentekül.

Jaj, ki váltja vissza mind a kincset,
Amit e nagy dulás elszedett?
Nyugalmunkat, — mindent, ami nincs meg:
Évek helyett ki ad éveket?

Bizony mondom: most a jó tiportan
Nagyobb hős, mint eddig bármikor.
Mindazt, ki csak tisztán élt e korban:
Üdv illeti, — örök égi tor!

X JÖNNEK...

Parajdi sóhegyekre
Már fényt szítál a hold —
Egy kis diáksereg ma
Közöttük kóborolt.

Diákok seregével:
A nagyobbik fiam — —
Most hazafelé róják
Az utat biztosan.

En itthon az egész nap meddön tűnődtem ismét,
— Mint annyiszor, mióta rántört jaj, iszonyat —
Hogy megfejtsem e bomlott világot, magamat,
S meglegjem életünk rég elsüllyedt, égi kincsét.

Egy dalt találjak én, egy győztes szólamot,
Mit sok más is keres még (vívódva, béke nélkül),
S melyben e sok marakvó zaj, zavar összebékül,
Megnyugszik mind, aki ma bús és zaklatott.

Most is sötét szobában, mély karosszékbe esve,
Hallom, hogy az agyam, mint egy kohó, zúg, dohog — —
Várnám: aranyja csordul!? — — Dé csak homok, homok,
Csak homok mind, amit szűr. És jaj, már itt az este!

Este! S már a közelben
Egy sereg fürge láb

Tapossa ifjú daccal
Az út fehér porát.

Nótáznak is bizonnyal —
S már nem tudom: a láz,
Vagy daluk az, mi most itt
Fülembe dudorász:

— Megyünk, megyünk felétek, kövek közt, utak árkan,
Friss szélben már a szomszéd dombokon lépkedünk —
A hold szemünkön olykor úgy csillan, mintha dárdán,
S oly ifjú és erős a szívünk, szellemünk.

Apáink, titeket néhány év úgy legazolt —
Hitetek csupa rongy, dolgotok téveteg!
És öntudatlanul is mindenik holmi gyászt hord,
Míg mi mégis csak szépnek látjuk az életet.

Igy jövünk és növünk, töretlenül, felétek:
Friss élet, mely e földet kész előzönlenni —
Majd hantotokra is korunk napkelte fényt vet,
Sok kétségeket megoldjuk rendre: mi! —

S itt vége... csend van ismét —
Csak künn az út porát
Tapossa közeledve
Egy sereg füрге láb —

(1924. október.)

X ERDÉLYI TÉLBEN

*N. Tessitori Nórának, — egy sötét kor
bús gyermekeit szépségek fényével vi-
gasztalónak*

Mily szörnyű súllyal nyomja a tél a földet! ...
Terhét a fák is görnyedve nyögik.
A házak szinte megrokkannak alatta.
De azért csak állnak és várják a tavaszt.
Míg havat pallva a Budvár körül
Sors szele sír... A sietve leszálló
Szürkületben titokzatos árnyak
Sunnyaszkodnak bokortól-bokorig — —
Most minden cserje, domb rajzó mese-méhkas!

Küzdelmes sorsú véreim ilyenkor
Kunyhóikba húzódva éjjeleken át
Hallgatják, hogy egy-egy csúf toportyán
Egy kiugró bércre kiülve dudál.
Hallom, s hallgatom én is, tudva: ezalatt
Valahol tehetetlenkedő orvosok közt
Tátog levegőért a megszületni nem tudó
Gondolat, míg eszméletlen milliók
Ész nélkül futnak itatni szomjukat.
Fény csurog rájuk nagy házcsodákról,
S mormoló vörös malmok szédületében
Húzza Jonny és ropja Josephine.

Karomban is meg-megbizserdül a vágy:
Nekivágni az élet sodróbb áramának:

Lüktessen együtt életem is
A nagyvárosok lüktető életével —
(Él társam is ott, — pár mai-legkülönb.)
De mindjárt érzem: valami visszatart.
Mi? Nem tudom. Ám úgy látszik: erős!
Azt mondom néha: talán a gondok ... család ...
De lehet más is — — Elég, hogy maradok,
A csillagokat kérdeve: jön-e már tavasz?
Míg havat pallva a Budvár körül
Sors szele sír ... kiugró bérceken
Toportyán dudál — s véreimmal a tél
Felbontathatatlanul egybeölel. — —

ŐSZI ÜDVÖZLET

Kós Károlynak

Most rőt és hervad körül minden erdő —
De kékebb kékje tavasszal sincs az égnek!
Erdőaljban, kék ég alatt megállva,
Mostanság, testvér, sokszor megidézlek.

És látlak. Te is így lesed az erdőt,
Sztánán, hol annyi halom fut halomnak.
Látsz-e ott most kis piros lángokat, mondd,
Amint a földből itt-ott föllobognak?

Én láttam egyszer ... Óh, még soha erdőt
Oly csodás őszi pompában ragyogni!
Azt hittem akkor, hogy a magam őszi
Pompája is még éppen úgy ragyog ki.

De rossz-emlékű évek megcsúfoltak,
Rám kinvihar jött, füst és pernye szállott —
S ma az újulás minden hite nélkül,
Megperzselődve, kifosztottan állok.

Azonban hagyom, — életből kidőlt az
Élőnek hagyjon utat, — ne zavarja!
Tudom, magad is mennél már, te, Erdély
Legnyugtalanabb, izgága magyarja!

Hát izgulj is, menj, írd, perelj, riassz, hogy
Tetőinket új kor szelei rázzák —
Ős-szépet építs, majd mondd el tovább is,
Gál Jankóék hogy szántják a barázdát.

S közben, ha tévedsz (vagy ha nem is) és kapsz
Jutalmul bőven gáncsot és szidalmat:
Meg se állj, tudva, hogy szidottan is csak
Magyar vagy és meg is maradsz magyarnak.

Benned, ha szólalsz: Erdély lelke szólal,
Lelke az ónak, s az időtelennek —
Hangodat hallva: kürtszót hallok olykor,
Mely nekem is még életről izenget.

(1933.)

FIATAL FA A HEGYEN

Az a fa vonzza most a szememet,
Mely ott a tetőn a tavaszban remeg.

Oly ifjú, merész, egyenes, derék — —
S fölötte kéken a végtelen ég!

Fény ütközik ki gallyai hegyén —
Oh, bár lennék e fiatal fa: én!

Feledve mindent, mi kedvetlenít,
Szívhatnám a föld áldott nedveit.

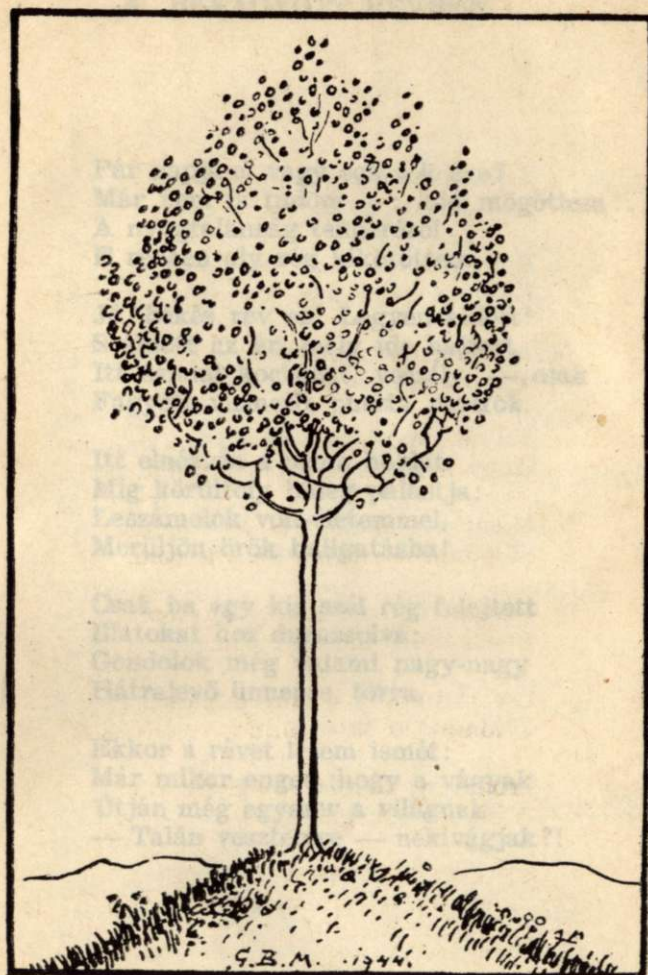
S duzzadva tőlük, minden hajnalon,
A szabad ürbe nyúlna száz karom.

Tövemmel földben, amely éltetőm,
Földieken túl látnék e tetőn.

Derűsen túrnék — akár hópalást,
Akár lomb földjön — minden változást.

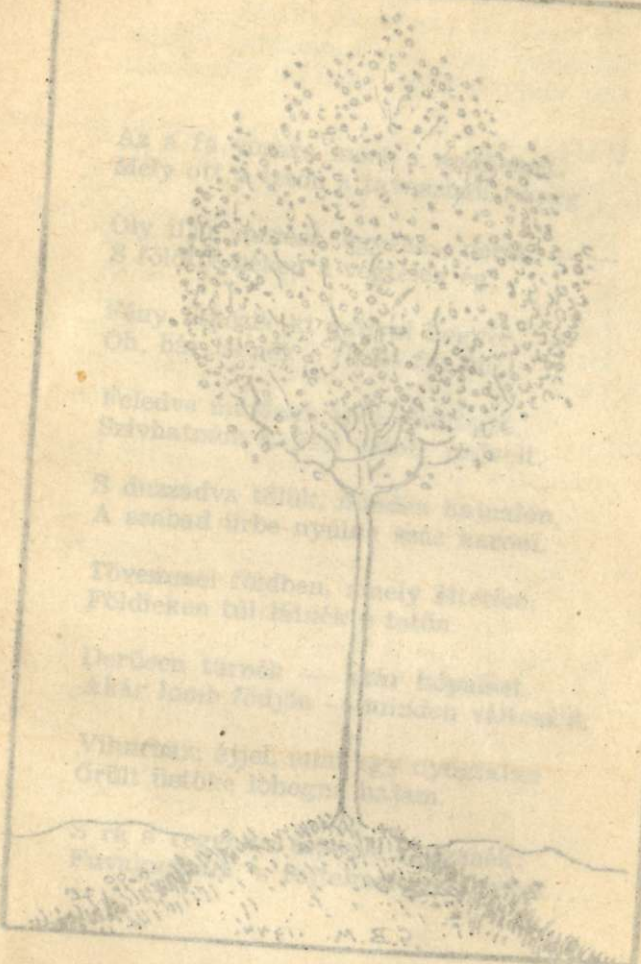
Viharban, éjjel, mint egy nyugtalan
Örült üstöke lobogna hajam.

S rá a reggelbe repesve zengenék:
Fuvalomhalk, s rejtelmes-mély zenét...

S.B.M. 1944

As a tree, I stand firm and true,
My roots are deep in the earth below.

Oh, how I love to stand so tall,
To reach the sky with my leafy hall.

My branches spread wide and far,
Oh, how I love to stand so far.

Feeling the sun and the wind so free,
Sitting here, I am so free.

I stand here, I stand here,
A tree, a tree, a tree, a tree.

Forever and ever, I stand so tall,
Forever and ever, I stand so tall.

Forever and ever, I stand so tall,
Forever and ever, I stand so tall.

Forever and ever, I stand so tall,
Forever and ever, I stand so tall.

Forever and ever, I stand so tall,
Forever and ever, I stand so tall.

Forever and ever, I stand so tall,
Forever and ever, I stand so tall.

Forever and ever, I stand so tall,
Forever and ever, I stand so tall.

A. S. M. S.

X BEFAGYOTT RÉVBEN

Pár napja-e, vagy sok-sok éve?
Már nem is tudom —: köd mögöttem...
A nyugtalanság tengeréről
E révben oly rég kikötöttem.

Jó, békés rév ez! Legyen áldott!
S áldott az ár, mely ide hajtott.
Itt semmi kockázat, veszély, — csak
Fagyott vízmező, puszta partfok.

Itt elnézván a néma holdat,
Míg körülfolly hideg palástja:
Leszámolok volt-életemmel,
Merüljön örök hallgatásba!

Csak ha egy kis szél rég felejtett
Illatokat hoz duruzsolva:
Gondolok még valami nagy-nagy
Hátralevő ünnepre, torra.

Ekkor a révet lesem ismét:
Már mikor enged, hogy a vágyak
Útján még egyszer a világnak
— Talán veszttemre — nekivágjak?!

ARVA KUKORICASZÁL...

Arva kukoricaszál —

Kapálatlan maradtál!

Bajnak baj, — de lásd, ezért

Különös nagy kár nem ért!

Árván lengő száradon

Mégis nőtt pár cső vadon.

Sőt tán még javukra vált,

Hogy nap, szél nyiltan talált.

Most már késő nyár hevén

Süttözöl, — akárcsak én!

Ringatózol, mialatt

Érlelődik aranyad.

Így vársz még pár napot és

Elérkezik a szedés.

Rád is az majd sort kerít —

A kas veled is telik!

X KÚTBA ESTEM, — KI HÚZ KI?

Most, hogy mint csomós hó hull rám a vénség:
Régmúlt mezőkről gyakran zengenek,
Halk gyermek-hangok, dalocskák felém —
S szemem lezárul —: ott kerengek ismét
Gyerektársak közt, magam is gyerek.

Halljátok: most is hogy zeng, érzeleg
Egy furcsa, kis dal — játékhoz való —
Játékhoz, mely csak volt-nemvolt előttem,
De annál inkább őrzöm pár szavát:
»Kútba estem... ki húz ki?« — ezt a kérdést
Kellett kántálni egynek bent a körben,
Míg kiváltották, s fújta más tovább.

Kútba estem — — óh, véresen, gyötörten
Később is mennyit keseregtem így,
Míg süllyedeztem a szomorúságba.
De nem volt, aki meghallja, — hiába!
S ha talán volt is —: egyéb gondja volt.

Hát megpróbáltam fölvergődni én!
Segítség nélkül — — s párszor hittem is már,
Hogy mindjárt előnt a tündéri fény,
Az öröm napja, — ekkor visszabuktam,
Még mélyebb éjbe, búsabb árvaságba.
Vártam: ki húz ki? — Újra csak hiába!
Tettem új próbát is megint, s megint —

De csak kudarc ért, — s ma már ott vagyok, hogy
Fölfelé szemem alig is tekint...

Nem hívok senkit, nem próbálok semmit,
Csak hallgatom, ahogy a szél a gyér
Bokrokon sir, mind zordabbat zenél — —
És mind sűrűbben hull, hull rám a hó.

X

EGY LEVÉLBELI KÉRDÉSRE

György Dénesnek

Hogy lettem költő? — kérded. Vajjon az vagyok-e?
 Költő, — különben e fennkölt szót nem is szeretem.
 De ha végre (mondjuk) volnék is ilyesmi:
 Úgy az voltam én már, mikor legelőször
 — Betfalvi kertünk tavaszodása közben,
 Vagy esteledés idején a segesvári várban —
 Csodálkoztam rá kisgyermeki szemmel
 A bontakozó világ csodáira és ezt
 Meg-megpróbáltam eldudorászni dadogva.

S az leszek: költő, majd akkor is, ha a gondok
 Szirtjein elvérezve már csak az elmúlásra
 Várok, hang nélkül, mint aki néma.
 (Ami, érzem is, immár közel-bizonyosság!)

Holtomba is úgy bukom —: titokzatosan!
 Tán csillagok esnek, vagy tán csak eső sír,
 Egyedül ő siratva? Nem, nem tudom én sem.
 De tudom, lesz majd, aki itt — ahol én most
 Gyakran bolyongok nyugtalanul — megérez
 Valami szomjú sajkást, mellyel tele ég s föld.
 Te is, kivált, ha egy teljesedő tavasszal
 Jönnél ide: holdas éjjel a mély berekből

Éreznél ömleni sűrű illatözönt,
Nagy virágokról, melyeken vér a harmat —
Míg hallasz dalt is, mely zengő áradással,
Tobzódva dalol ki elmondatlanokat.

Hogy lettem költő? — kérdező. Valóban az vagyok-e?
Költő, — különben e fönnkölt szót nem is szeretem.
De ha végre (mondjuk) volnék is ilyen:
Égy az voltam én már, mikor legelőször
— Betelvi kertünk tavaszodása közben,
Vagy esteledés idején a segezvári várban —
Csodálkoztam té kisgyermeki szemmel
A pontáros világ csodáira és ezt
Meg-megpróbáltam elmondani dadogva.

S az lesznek: költő, majd akkor is, ha a gondok
Szírtjein élvezve már csak az élmények
Várok hang nélkül, mint aki néma.
(Ami, érzem is, immár közel-híznyság!)

Holtomba is úgy bukom — titokzatosan!
Tán csillagok ezek, vagy tán csak eső szir,
Égvedni ő kirtava? Nem, nem tudom én sem.
De tudom, lesz majd, aki itt — ahol én most
Gyakran boldogok nyugtalannul — megérez
Valami ezernyi szíjgát, melyvel tele ég a föld.
Te is, kíván, ha egy teljesedő tavasszal
Jönél ide: hadda éjlet a mély betekből

Éjhosszat békés arccal szendereg már
Szomszéd szobánkban a halotti párnán —
S virradhat is: egy fájdó élet árán
Elérte végre, hogy semmije sem fájdó!

És meg kell szoknom: egy szomorú szempár
Ablakán, otthon nem tekint ki, várván
Vénülő fiát, — űzhet gond akárhány:
Ő meg nem moccan, — lehet tél, lehet nyár...

S egyszerre vágy fog el s fűt: egy utolsó
Versemben minden gyarlót úgy legyőzni,
Hogy csoda támadjon: üvegkoporsó!

Amely, míg itt hull, pusztul minden érték,
S föld rendül: őt — ősz, halott Hófehérkét —
A jövődönék tündöklőn megőrzi!

X MEGHITT SZAVAK EGY ELKÖLTÖZÖTTHÖZ

Lenge felhőkkel szembe a hold
Telten, kigyúlva lohol —
Ki úgy szeretted az éjt, anyám,
Most látod-e ezt valahol?

Mert vagy valahol, — annak, ki volt,
Nem-lenni nem is lehet.
Nincs hová lenned, hogy ne légy!
Nem találsz ily teret!

Még soha ezt nem tudtam így,
Mint most és ennyire
Élőnek nem éreztelek,
Halállal olyan tele.

Élet, s halál: két-egy titok,
Léttelenek külön —
Az éjben titkos áramok
Kerengnek, — kör körön.

Az éjben titkos áramok
Futkosnak, — mind üzenet —
Oh, te is üzensz nekem, tudom,
És nyujtod jó kezedet.

Csak nyujtsad is, — nézd lelkemet:
Riadtan tántorog — —

Mostanság annyi borzalom ölt —
Kétségek, undorok!

Zúgó fejem csitulni ma is
Egy jó ölet keres —
Es erre kié jobb, mint akinek
Saját szíve is sebes?

Megszenvedtünk! Te miattam, — én
Mindíg csak más miatt.
Ideje is, hogy végre veled
Legyen a te rossz fiad!

Veled, te borús, te jó, te — Anya!
Egyetlen-igaz-szerető!
Soha nem kérő, csak folyton adó,
Szívéből etető!

Oh, most is etess, — hiszen akkora
Nagy inségben vagyok!
Híres dacom omladék, erőm
Egészen elhagyott!

Oh, most is etess és védve vezess,
Maradj meg gyámolomul —
Lelkemről úgy is mind, ami súly
Tán nemsokára lehull.

Beh jó is lesz: föl, gáttalanul,
Majd együtt szállani —
Ha nem béklyóznak egyszer a föld
Sötét hatalmai.

Itt hagyni e dúlt bolygót, melyen
Már semmisem segít —
Itt: sárba haló szép fényeit,
Békétlen embereit.

Suhanni, cikázni fölfelé,
— Mint képzelet, oly szaporán —
Hintázni szédítő-sebesen
Csillagok fényfonalán.

Igy jutni világba, mely csupa csend
És béke, — mély, fehér...
S ahonnan a fénynek is talán
Kell száz év, míg ideér!

X Téli dermedtségben

Oh, föld, természet örök megújhodása,
Évszakok titkos váltakozása — reményem!
(Másnál kitartóbb, s igazabb remény.)
Immár csak te tudsz még biztatni — bíztass!

Im itt ma tél van és én is, mint a tél,
Aléltan fekszem el... mióta már!
Jő napra nap —: csak hófellege van,
Jő éjre éj —: csak halálszele zúg — —
De semmi, ami életről beszélne.
Pedig volt, volt — még nem is rég! — dalom,
Mint rajban a méh — voltak színeim!
(Nem ég több színben egy-egy őszi erdő!)
S a lelkem! — mily gyanutlan kedvvel áradt — —
Gátról sem tudva... De egyszerre csak:
Fagy bilincselte meg. Sodró vágyaimnak
Zuhantában dermedt meg zuhatagja!
S most minden csendes, színtelen és fagyott!
Csak lelkem jegén kocog néha titkon
Az emlékezés, ez éber jégmadár...

Oh, hihetem-e, hogy ez a jég megtörik még?
Egy új tavasz győzelmes áradása
Szétvet szilánkká minden mostani kérget,
Áradás, mely új partoknak feszülve:
Hömpölyget ismét iszapot, virágot,
Holt gallyat, — tükröz lányszemet, vihart,

Mélysége együtt rejt napot, meg éjet,
Mélyén lét, nemlét ugyanazt dudolja? — —

Vajjon megérek-e még egy ily csodát?
És ők is, akik rám szeretve figyelnek,
Megérik-e, hogy egy napon síromban
Keresve —: ott már ne találjanak?
De úgy bukkanjak illatos újulás közt,
Egy erdőszélen elébük, amint
Valakit úzók, s fiatal szemem
A nap nyilait vígan visszadobálja? — —

G.B.M.
1944.

...nemlét ugyanazt Andolga

Vajjon megérte-e még egy ily esztendő
Es ők is, akik rám szerettek.
Megérte-e, hogy egy ábramban
Keresve — ott találjam a csókot?
De úgy bukkantak illatos nyájas kőre,
Egy erdőszélén elbűvölő, arany
Valahit úgy, s fiatal
A nap nyílt, vígan vágta a napot.

X ILONA TAVASZI TÁNCA

Az egész éjjel ma csupa-egy tavaszszag!
Hullámai az erdőszél felől
Át-áthömpölyögnek a tisztás fölött is,
Melynek szögében a borvízkút bugyog —
A vízről könnyű gőz lebeg titokzatosan
A hold felé, mely puffatag arccal áll —
A forrás fejénél, nyirkos, fekete kövön,
Valaki ül, hajlottan, háttal a holdnak —
Tenyerébe rejtett arca láthatatlan —
De azért mi tudjuk:
Ő a bujdosásban levő fekete királyfi —
Siratja eddigi tavasztalan életét —
S az élő vízzel könnyei egybefolynak.

De most egyszerre —: ő is fülelni kezd:
A sűrűségben halk zenepengés —
Mint közelgő szava pengő citerának —
S a tisztásra (mint áprilisi kis szél)
Kipenderül — elegyes népsége élén —
Egy világszép nő, — tündér sem lehet szebb!
De az is ő, maga: Ilona ő, aki most ím
Itt megjelent, — eljárni tavaszi táncát.
És járja is — ugyan csudaszépen, igézetesen —
Egy tündérálom: ő maga, hajladozása,
Míg rövid haja fürtjei lángok a szélben...

A bús bujdosó feje fölemelkedik —
Egy jávorfácskából való furulyácskát

Hall messzebbről, — s bizalmasan ismer azokra,
Akik kereken a tánc köré telepedtek.

Ott: Erős János egy fatövön; tarisznyája,

A hamuba sült pogácsákkal, előtte —

Vállán Hüvelyk Matyi — nincs egy percnyi
nyugalma!

Errébb: Mihók, s a többi... egész meseország!

Mind nézik a táncot és lelkük repes,

Amíg egy új jövevény meg nem zavarja őket...

Mert most a sűrűségből nehézkes csörtetéssel,
Mord brummogással medve koma cammog elé —

Az egész telet alvással tétlenkedve át,

(Legfennebb ha néha megnyalogatta a talpát,
Mellyel korábban párszor tövisbe lépett —)

De most a heje-huja őt is idecsalta.

A körön kívül megáll, nézdelődik —

Eszébe ötlik egykori táncstudománya,

S egyszerre — lopvást a tündérre figyelve —

Utánzó mozdulatokkal, himbálózni kezd...

No de kelt is a furcsa tánca feltűnést!

Körül mindenki a mást bökdösve mulatozik.

Mihók rossz süvegét hahotázva hajigálja föl,

S a vígság zajlik, terjed, amerre látsz — —

Még ő: a halvány Júlia szépleány is mosolyog —

... A tündértáncból így lesz medvetánc.

X BESZÉD VARJAKHOZ

*Elgondoltam magamban, kétségek és
megrendülések vígasztalan idején: 1931
januárjának végén Nagyváradon. —*

Beh furesák is vagytok,
Hogy így körbe fogtok,
Nagyváradi varjak,
Komolyan, sötéten,
Mint egy követségben.
Ki népei vagytok?
Tán halálkirályé?
Ő izenget értem
Ebben az ígétlen,
Hóba vesztő télben?!

En, lássátok, önként,
S akár ma is mennék,
Békével, nyugodtan,
Ha magamat nézem.
Jóból semmi részem,
Útam járhatatlan,
Sok szép vágyamat is
Rég feladogattam,
Ezer sebből vérzem —
S nem mehetek mégsem.

Alább délkeletre,
Reggeltől napestig
Tartó küszködésben
Testvéreim élnek.
Sorsuk gyötrelmre

Jóbéval vetekszik.
Fiatalnak, vénnek
Roskasztó munkába
Kell fogózni, nyögve.
S szinte csak hiába!
A legtöbb napjoknak
Csalódás a bére:
Amit reggel raknak,
Leduvad estére,
Egyszer barmok hull el,
Hidjuk lába törik,
Máskor csürjök ég le.
Földjükben kicsorbul
Ekéjüknek éle.
Vetésöket árvíz
Dúlja, fagy kivágja —
Keseríti őket
Minden istenátka.

Nem is csoda hát, ha
Sokszor csüggedeznek,
Rájok a halál is
Rémfejet meresztget.
Ilyenkor egy nóta
Úgy kell, mint a harmat —
Szavaiból gondjuk
Sötét szövétébe
Egy kis himet varrnak.

Tudok nótát én is,
Mely még megszólalhat —
Ezért sem lehet az
Hogy most itt meghaljak!
... Hess, váradi varjak!

X TAVASZVARO ÉNEK

Habár egy-egy nap még
Télutói friss,
De azért bizony már
Itt van május is.

Ez a halhatatlan,
Nótás siheder,
Aki virulást és
Reményt hintve kel.

De jó is, hogy itt van,
S könnyit könnyedén
A tél számos terhén,
Gondok nehezén.

Jár-kel, s amit fényben
Ki-ki tőle kap:
Annyival mindenki
Több lesz, gazdagabb.

Tavasszal hát ne is
Mondja senkise,
Aki kék eget lát,
Hogy nincs semmije.

S azt se mondja senki,
Mehalt az öröm,

Mikor nap csillámlik
Víztükrön, fűvön.

Lenge selyemfelhők
Úsznak magasan,
Szitról ér bukik le
Fehér-habosan —

Illat, ének, álom
Lebeg ég felé —
S mindez a mienk mind, —
Minden emberé.

Enyém is, ki pedig
Sokszor hiszem azt,
Hogy már semmim sincsen,
A kedv is riaszt.

De most látva, rám is
Nap tűz kedvesen:
Minden kicsi jelben
A tavaszt lesem.

S ki is hajtának, mint
Itt e friss csodák
Között vízre hajló,
Szagos barkaág — —

ESTE EGY SZÉKELY FESTŐNÉL

Nagy Imrének

A szem a látást elzáró hegyekről visszatérül,
Magunkra, képeidre, melyek alatt beszélgetünk.
E képek folyvást hatalmasodó erővel igéznek.
Pedig nincs rajtuk semmi babonaság;
Sohasem látott rendkívüli táj,
Gigászi műcsoda, — csak föld, meg ég — —
Egy-két apró ház, kis falu, hegy, völgy —
Székely falu, hegy, völgy — de milyen teljesen az mind!
Formára, színre, beszédre, varázsra!

Im itt vihar gyúródik a falucska fölé fenyegetve,
Míg ez megadással a várakozás csendjébe mered.

Máshol a tél tartós hava nyűgöz titkos erőket...

Család... Kis házban, asztalnál, közrendű, idős pár —
Közbül a meglett fiú, járt-kelt, a faluból kinőtt —
Mint egy megszállott szőlő itt most rejtelmes szavakat:
A kor vajúdasáról, — eszmékről, — akár a falaknak!

Odább: dolgos nők, hárman, boglya tövébe terülve —
Elnyomta őket a munka, nyomja a hó dél,
Amely — mint méz, tele lépből — itt mindenben szerte csurog
Meglehet, a nap ugyancsak így ontja a Pinción, [most.
Míg fenn a magasban aeroplán kereng —
És mégis: olyan más itt, s más ott, — nem tekintve,
Hogy nálunk fenn legfennebb sas ha köröz,
Míg pusztuló erdők hozzá felsóhajtnak...

Oh, engem is annyit nyugtalanít e más,
E mindennél más, különös, zárt világ —
Ez ősidőktől itt kinnal küszködő,
Százszor bukott, s kelt, társtalan-egy-nép,
A vele játszó rejtelmes hatalom,
E falvak, fák, felhők s mind, mind ami itt van,
S ami — hordója régi, erős itálnak —
E nép lelkének ízeit magába vette.

Mindez sokszor nyom, — s bolygásaim között
Szorongva látom: vér serked a fűből,
Amelyre tapostam, — ágak nyúlnak utánam,
Aszott ujakkal, esdve, s alattomosan.
Szikkadt patakágyban — többszáz-éves anyó:
Görnyedt hátú szirt szól rám, — motyog valamit,
Egy régi titkot hordoz, már végre letenné —
S ígékre készül . . . de csak küszködik,
Ajka (mint Papagenóé) dadog lakaton —
S úgyszintén ott is: egy füstfogta, reves fűz,
Alább a nádas, fentebb a rengeteg,
Egyszerre vérzik, s szólna mind, köröskörül —

Sietnék oda mindenikhez, feloldani mind
Az átok alól, világra segíteni titkát:
Meg ne fulladjon, — de érzem, erőtlenedem,
Érzem, hogy én is varázs alatt nyögök,
S már-már csüggednék, de ekkor, — ekkor,
Hogy lelket kapjak, ti juttok eszembe,
Akik a varázst ugyancsak töritek,
Te, s még itt-ott néhányan, társaink.
S akiben nekünk mind nagy kedvünk telik:
Ifjabb testvérünk, fiúnk: Tamási Áron!

(1929.)

ANYÁM KINEZ AZ ABLAKON

Anyám reggelenként
Ablakán kinéz:
Fagyott, jól felöltözz,
Fiam, ha kimész.

Máskor szól: no lám, hogy
Begyujtott a nyár —
Nehogy fölhevülj és
Melegen igyál!

Mindig így figyel rám,
Törődik velem.
Most ne legyenek lassú,
Most ne hirtelen.

S teszi ezt, mióta
Megszülettem én.
És folytatja most is,
Hogy már rég nem él.

Mert a lelkemben ő
Velem van ma is.
Anyagondja rajtam
Varázsing, paizs.

Ezért rám akármilyen
Rossz is agyarog,
Nem verhet le, érzem:
Megtart egy halott!

SZIDDHARTHA ÚJBÓL ELTŰNIK

~~Reményik Sándornak~~

Itt mély a víz már, s csobbanástalanul húz
El partjai közt, — nagy volt az útja eddig!
Tükréből rám egy emlékfelleges arc néz,
Mellette bús fűz titokzatos árnya.

A folyamról föllibegő köd lopva körülfoly
Mindent a berekben, melyből a hang is eltűnt —
Jó most ez a csend, a zavartalanság áldott,
Hűsítő csendje, — oly régóta esengem!
Közben a lelkem is ősz lett, olyan ősz, mint
A fákról lecsüngő köd szakállá, s fáradt...
Az aranytollú csodamadár sem
Csalogat többé ligetről-ligetre.

Csak lótuszt enném, eszméletlen felejtést,
Már ne gyötörjön: ki voltam, s ki lettem —
Hogy tündökölt, milyen folttalan-fehéren
Szép ifjú hitem, — királyfi palástom...
Csak egy virág volt nálam, hogy útra keltem —
S én bízam: örül majd és jobb, szelidebb lesz
Mind, akinek csak megmutatom egyszer.
De hol van ez már tőlem, s én hol vagyok ettől?
Lerongyosodva, vér- és sárlepetten?

Csak így sikerült otthagynom a gyilkos
Ölelésű vásárt, erőszakos, örült
Derviseivel, az árusok s pecérek
Szünetnélküli, nyers rikácsolását,

Hogy fülem, szemem egyszer ismét pihenni tudjon.
Oh, mindenestől is pihenni volna jobb, mint
Rút görcsben együtt rángani milliókkal,
Fekélyesek közt fekéllyel elkenődni,
Csak látva, hogy önt el mindenkit a kórság,
S nem tudni a bajnak szerét sem, okát sem.

Leprás a föld, — a csillagok is bizonnval
Írtózva nézik iszonyú rothadását,
Mit senki tanáccsal, vagy tettel meg nem állít.
(Minden kísérlet: csak méhdöngés viharban!)
Már tisztulását nem várhatom én sem!
Reményt feladva, halálos iszonyatommal,
Itt már csak arra a pillanatra várok,
Mikor egy leszek újra, kiszakadt rész, az egésszel,
A volt meg a nemvolt is egybemorajlik
És tudtom nélkül forog a változás — —
Míg valami jobbat forog ki végre. (Talán
Hétszer hét század is eltelik addig.)
Majd arra ismét eljövök még, de akkor,
Akkor villám, vagy korbács lesz a kezemben!

HALOTT ÉNEKESNŐ HANGJA HANGLEMEZEN

Halmángyi Sámueléknak, barátsággal

Szép ifjú hang, mely hódítón ígél,
Bár akié vagy, maga nincsen immár:
Ég s föld között csak szállj, biztatva himbálj
Reményt felénk, mint földöntúli fényjel!

Oly teljesen hatsz, friss trillákra feshő,
Tündéri szívhang, hitegetve, mintha
Most színről-színre énekelne itt a
Korán elnémult, édes énekesnő.

Énekes ennél többet el sem érhet — —
Pár hangot hagy, mely őt idézi olykor,
Nem tovább, mintha mezőn nyári dél lep,

S ott hang pereg le ránk madártorokból — —
Kis pont — — mind fönnebb száll, trillázva, sírva,
S már el is tűnt, míg kimondjuk: pacsirta!

X VALLOMÁS SÖTÉT TITOKRÓL

A lelkem áldott a lelkek között,
Új reményt hordoz, feszülő csirát.
Ezt, gondolom, ki tudja hordani,
S akkor csodát lát ismét a világ!
Csodát, elevent, amilyen még soha nem volt —
Az arca naparc, a tekintete mennybolt,
Egy külön világ teljesen, s ha meglesz:
Az enyém, az én szellemgyermekem lesz!

De míg oldozom, hogy mit is jelent ez:
Nyekken egy ajtó, s a világ felől
Valaki ismét nyugalmaira tör.
Még csak a szomszéd szobából jelez
Bajt idegen szó, s más efféle nesz.
Nevemet hallom egyszer-kétszer, aztán
A gond nyomul be hozzám!
Vén, sunyi némbér, — előbb tettetett
Alázattal keresi kedvemet.
Megtisztel, mintha csak ez volna célja,
De leül (mert ha nem: még elalél!)
S tovább ültében duruzsol, — hiába
Töltetve gyorsan elfolyó időmet,
Míg fogytát érzem felkészült erőmnek,
S csak őt figyelem, szinte leigázva!

Eközben, lesve nyügöző, meredt,
S gonosz szemét, rá dühvel ismerek.
Oh, e szemnek már volt hatalma rajtam,

Sokszor vett arra, amit nem akartam.
Sokszor botlatott, buktatott,
Alázatlépcsőn sokszor járatott,
Sok kelletlen cók-mókot rámrakott,
Hogy a kínban, míg rogytig azt cipeltem:
A kellőbb terhét elvetélte a lelkem.
Most is miért jött? — jeges iszonyat
Önt el, hogy látom: felém tapogat.
De ő csak megfog, s irgalmatlanul
Lelkembe szúr.

És bennem ismét meghalt valami.
Hányadszor? — meg sem tudnám mondani.
Hányadik szép, megfogant kín, öröm —
Már jobb is lenne mindannyit feledve,
Csak keringélni kimért körömon — —

Ezt gondolom, de mikor estelente
Szobám (mint most is) vak lett már belül:
Vergődöm, verten, tehetetlenül,
Majd föl-le járok, föl-le, föl-le egyre —
Kinézek: nincs-e künn számomra hír?
De az ég is csak vaksi-szürke, vedlett,
Míg négy falam közt, mely fojt, mint a sír,
Az örökre halott meg-sem-születettek
Kísérteti, vádló tömegkara sír — —

X ÖSZI HAJTÁSBAN

Az erdőaljban visszhangos csaholás zeng —
A sárgásodó homályban láthatatlan
Kutyák hajtanak, dühösen nyargalászva,
Míg te lenn pállott, fakult mezőben állasz,
És föl ijedsz: jaj, beh hamar, beh hamar jött
E változás, ez a nyárból-ősz, amikor már
Más semmi sehol, csak e kongó, széles üresség,
Elhúztak messze a nyár tollasai is,
Akárcsak éveid, — annyi önáltatásod,
Lásd, ide vezérelt, hogy ily egyedül vagy!

S míg arra gondolsz, riadozva, ha mostan
Azok rád törnek, látnod kell: nincsen egy zúg,
Rejteni téged, ahol még kevéssel előbb is
Titokbarlang nyílt, s vágylugas mindenütt,
Amerre néztél, — sötétlobogású
Máglyád sem ég már, hogy sujthatnál, ha jönnek,
Sujthatnál csóvát véres és vad szemükbe!!

Nos, rejtőznél hát a kedvesed hajába!
De jaj, beléd fáj: az egy-igazi kedves
— Ki neked az volt, csakugyan — ősz hajával,
Bús anyaszívével két éve síri alvó...
Föl, föl kell végre fognod: nem tudsz menekülni —
Az ősz kutyái végzetes, vak dühükkel,
Mind szűkebb körbe zárnak, konokul közeledve,
(Míg sebzett szíved sok vérnyoma is elárul)

Végül is nem tehetsz mást: míg messze kis harang sír,
Szemedbe vissza kis ijedt gyík tekintet,
Te pár szál aszott virággal ujjaid közt,
— Menekülni se vágyva — csak megadod magad!

X MINDEN FÉNY HUNYTÁN

Most, most mutasd meg, mikor éjjeledik már,
Hogy mekkora hős vagy —: nem ijeszt a sötétség!
Csak nézel elébe rezzenéstelenül,
Várván, mikor fog egészen átölelni.
Mert könnyű ám addig játszani hősként
Sötétbe-bujósdit, míg egeden fény,
A fiatalság fénye lobog még
És hinni tudod, hogy valaki eljön
Érted is — — rád lel — — egymásra nevettek,
S a napra kilépve, úgy mentek tovább,
Mentek kéz-kézben, alkonyodásig —
Sőt azontúl is — — teretlen tereken — —

Így könnyű zengeni is: ne félj, ne félj!
De bezzeg más, ha tudod: valóban az éjjel
Von árnyaival percenként sűrűsödő
Őrséget köréd, s nem vághatod át már —
Látod: hiába vártad, hogy bár legalább egy
Megcsúfolatlan öröm jusson ki neked is,
Melyet te dalolva holtodig ünnepelj...
Így hát az örömmel elmaradt ünneped is,
S te most, örökre szívedbe fagyott dalaiddal,
Csak mész tova egy sötétedő mezőn,
Hol útag elvesz, s magányod súlyosodik —
... Légy ilyenkor hős, aki csakugyan az,
Minden fény hunytán sem ismer tétovát,
Menj római módon, végzeted, halálod
Elé, egy-kettő, előre, előre tovább!

X BÚS CSILLAGON

Testvérem! Oh, ma bizony bús csillag e föld,
S rossz rajta az élet, amely lehetne jó is!
De rendjét, lásd az emberek összezavarták,
Hogy kibogozni megint már csak csoda tudná!

Helyét a jó is ezért nem lelheti itt — —
Sehol nyugvó pont, — nyers, vak erők sodornak.
Magányba bujnal —: ott is csak jaj riaszt,
S a városok izgatott nyüzsgése kábit.
Im: a körutak, hol — mint filmszalagok —
Autók sorai folynak tova folyvást,
S esténként fényreklámok ismétlik
Döbbenetes bizonyossággal: mely paszta a legjobb,
Mely rum, harisnya, s több efféle miegymás — —
De arra nem tud egyik sem egy kis ígét,
Hogy mi tehetné újra az életedet,
A mindnyájunkét: életté, emberivé —
Hogy az örömnék újra örülni lehessen?

Ehelyett, igen, oh, forr sok agykokó —
S amíg a szelidek megváltásra várnak,
Jön holnap a hír, hogy: meg-, megszületett,
Oh, nem a gyermek —: egy újabbfajta gáz!
Még több milliót még alattomosabban ölő,
Vagy jön a hír, — s ez még a jobbik eset —
Hogy New-Yorkban újabb házcsoda épül,
A meglevőknél magasabbra tíz emelettel —

Ez ma csak tizzel, — holnap más: tizenötél —
S mind fönnebb így, föl, egyre a csillagok felé,
Míg árva szívünk lenn vérzik megtaposva.

Oh, szép, igen, — én is ezt vallo — az emberi küzdés,
A szirénasikongás, a gépkalapácsok
Ütemes döngése, — az isteni ősdac,
Mely makacsul folyvást önsorsa fölébe kerülne!
De hát kerül-e csakugyan? Nézz, nézz körül és lásd
A gép, s haszon egyképpen származó rabjait,
E prédára leső, megbújt szemeket,
E fojtogatásra görbült ujjakat —
S jön, hogy szökj innen — akárha halálra zúzódom!

És mégse — — megállj! Van még egyéb is itt!
Lásd, ugyancsak most India pusztáin Gandhi jár...
Homlokán egy eszme világol, mutatja
Az utat híveinek, s ők mennek utána — —
Vagy nézz éjszakra! Kietlen, sarki világ —
S most mégis nem csap-e meg titokzatos meleg,
Látván egy pontot, amint a jég felett köröz?
Amundsen — — ő jött egy társát felkutatni,
S jég közt vesz el ő is menthetetlenül...
És van még más —: a párisi orvos — —
Szérumait próbálva, önmagát oltja be.
És meghal — rászántan — az emberiségért!

E bús kor hősei ők mind, gyér mécsek az éjben —
De egy itt, más ott, szanaszét mind több jelenik meg,
Több, s több kicsi láng, míg fényük egybeverődik,
S ráfénylik a jókra, kik akkor látni fognak,
S meglátván egymást, hogy: vannak, s mily sokaságban,
Öröme gyúlnak s egyszerre az éjben (a mélyben)

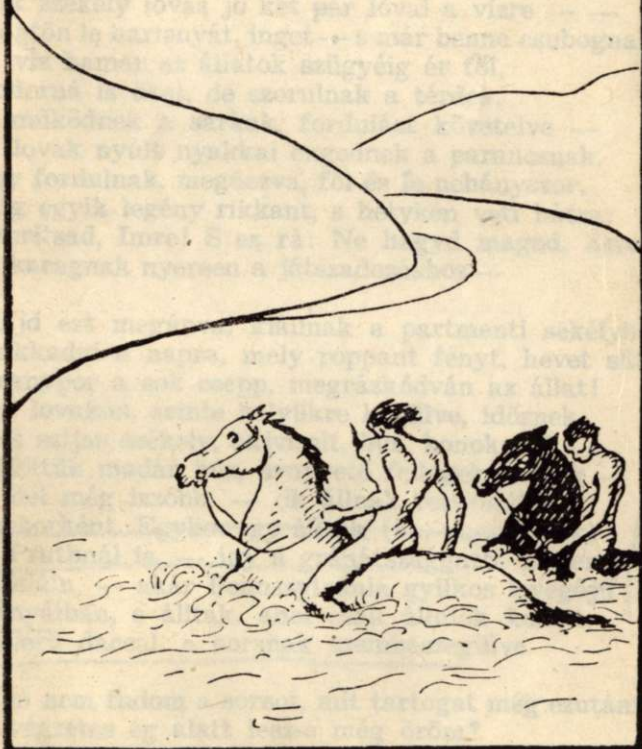
— Mint katakombákból — fölzendül a lélek,
A rég elalélt, s zeng mind hatalmasabban —
Szárnyal, s a szárnyain új csodanapfény,
Mely immár mindig is itt marad a földön —
S lesz újra öröm és lesz jóság a földön!

Testvér, kívánnál úgy-e még te is egyszer
Ily korra virradni? Mondok valamit:
Gondolj rá gyakran és várd hittet e kort!

(1930.)

1944.

E.B.M.

A feg... a szög mind...
 szárnyal a szárnyain...
 mely... a földön...
 a lesz újra... és lesz...

Festő, kíváncsi...
 a kora...
 Gondol... a...
 (330.)

X LÓFÜRÖSZTÉS

Vasalt paták csattognak a kavicsos parton — —
Két székelő lovas jó két pár lóval a vízre — —
Rögtön le harisnyát, inget — s már benne csobognak.
A víz hamar az állatok sügyéig ér föl,
Sodorná is őket, de szorulnak a térdek,
S működnek a sarkak, fordulást követelve —
A lovak nyúlt nyakkal engednek a parancsnak,
Így fordulnak, megúszva, föl és le néhányszor,
Míg egyik legény rikkant, s hetykén veti hátra:
Szorítsad, Imre! S ez rá: Ne hagyd magad, Áron!
S kacagnak nyersen a játszadozáshoz —

Majd ezt megúnva, kiállnak a partmenti sekélybe,
Szikkadni a napra, mely roppant fényt, hevet süt!
Aranypor a sok csepp, megrázkódván az állat!
Így lovukon, szinte helyükre kövülve, időznek,
Két szíjas székelő, bajviselt, bús, konokarcú —
Fölöttük madár hús, árnyvető fellegek úsznak —
A dél még izzóbb, — ők állnak rezzenetlen
Szoborként. Egykor így álltak (ők, vagy apáik)
A Pruthnál is, — így a gránátszagatta Doberdó
Szikláin, — akár Pennssylvánia gyilkos levegőjű
Bányáiban, s álltak, ahol csak állniok kellett,
Keserű daccal, a sorsnak szembeszegülve.

S én nem tudom a sorsot, mit tartogat még ezutánra?
E végzetes ég alatt lesz-e még öröm?

De tudok annyit, hogy ha öröm helyett
Tüzes mennykövek szakadnak is itt le,
— Míg gyászosan évek százai húznak el —
Ők örömtelenül is, ha kínba tébolyodottan:
Itt fognak állni, örökké, — hogy Imre szorítja,
Áron pedig... Áron nem hagyja magát!

X KIVIRÁGZOTT EGY ORGONABOKOR

Rossz éjszakám volt: ágyamon forogva
Lestem, hogy egy kis megnyugvást találjak,
Míg minden gond, jaj rámtört, s a homály nagy
Uhuja folyvást vesztemet huhogta.
Sorsom, s e minden réginél pogányabb
Új népvándorlás — amely még a vesztünk
Lehet legvégül — szorongatni nem szűnt.
Míg látom egyszer: künn dereng a reggel,
S benn minden holmi rajza élesebb.
Majd (jóval később) sajgó idegekkel
Kelek, s az udvar felé kilesek.
S a kútnál, ím, egy éjjel kivirágzott
Az orgona, s most napon ringva fénylik —
Így nyújtóznék föl, gond nélkül, az égig,
Lobogtatva száz meg száz lila lángot.

Engem is megfog ez a kedves, áldott
Varázslat, — érzem, rólam is lehámlik
Mind, ami terhelt, nyugözött idáig,
Emlékem sincs, hogy sebeket idézzon —
De újult szívvel szállok ismeretlen
Part felé, mint új Kolumbusz, merészen.
Szállok, friss szélben, zengő kikeletben,
Kincses hajón: a földön, mely sietve
Halad új télből újabb kikeletbe,
Zsivajból csendbe, hidegből melegbe,
Bőjt borujából kedélyes karácsony

Ragyogásába, rezgő fényű, lenge
Csillagok útján biztosan lebegve,
Folyvást úton, de mégsem érve célba —
Csak átforogva tenger változáson,
Ami az élet egy-igazi célja!

Az életé, mely nem ér véget azzal,
Ha minden nap nem terül értem asztal
És nem fogad ágy frissen minden éjjel —
Rajtam is — tudom — legdicsőbb csodái
Akkor telnek be, ha már gond sem ér el,
Gonosz körén túljutva, szint cseréltem.
Majd akkor álmot sem kell esdve várni!
S én gyöngéimből kivetkezve szépen,
Megnyílt, mély titkok osztályosaképpen,
Örök-erőkkel örökös cserében,
Ringok az idő özönén, királyi
Gályán, újuló tavaszok szelében.

(1936.)

X EGY VOLT-VADÁSSZAL...

Kovács Lászlónak

Egy volt-vadásszal beszéltem az este — —
Rég nem vadászik —: eladta fegyvereit, kutyáit.
»Nyerskoszton« él, s az oktanul kiontott
Vértől már borzadt, álmában is elejtett
Vadakat látott, — szemük csupa vád volt.
Hát abbahagyta...

Barátom után én
Beszéltem el, hogy énmagam is mily
Furcsákat érzek, már éppen émelyít
A sok baj és jaj — a másé is, az enyém is —
Ez általános és idült zürzavar,
Mely a föld mosolyát iszappal ölte el,
A sok erőszak, mely erdei vadnál
Úzottebb vaddá alázta az embert,
Egy rejteket sem hagyván meg, ahol bár
Perc nyugta legyen, sőt könyveim közt is
Megborzaszt sokszor, hogy csodált nagyjaim
Halottan enyésznek; enyésző sejtcsomó
Dosztojevszkij szent szíve, Goethe agya —
Ilyenkor izzó, vad indulat űz fel,
Ki, ki, levegőre, rohanni mezőn át,
S kiáltani: nem, nem! Nem kell az enyészet,
A gyász, a halál már! Az kell, hogy az embert
Engedjék élni, örülni, — ezért lett
S nem gyűlölködve szorongani folyvást!

Folyt pedig e jámbor, meghitt beszélgetés
Ezerkilencszázharmincnégyszázén,
Míg teljes üzemben volt szerte a földön
Minden hadiszergyár, s a Rivierán
A titokzatos Bazil Zacharoff
— Mint vérre leső, nagy dsungeli dúvad —
Szimatolva hunyorgott az őszi napon.

(1934.)

TÉREN

Mindegy akárhol. Itt-e, ott-e. Tér: tér
Bécsben, New-Yorkban, Omszkban, Kairóban.
Sok nyüzsgő vágy, terv, magát csalva: célt ér —
Gépkocsik — — zsúfolt villamos — — De hol van,
Hol e riasztó zajban, vak zavarban
Egy békés zúg, ha csak egy talpalatnyi?
És hol egy jó arc, emberé, ki meg tud
E bozótban is embernek maradni?
Im, lábbal szembe, s láb nyomába láb
Nyomul sietve, szüntelen cserében —
De nincs egy hang, mely fölzugjon keményen:
Megálljatok! Így nem lehet tovább!

Csak meneteltek sivár szédületben,
Mint ostorral vert, igás állatok,
Riadtság úz, míg minden telhetetlen
Vágyatok folyvást »javakért« vacog.
Nem szent nektek egyéb,
Csak az anyag, s a gép —
Nagy, kicsi ennek ütemére lép.
S ebből közönként csak egy mozi-csillag,
Rugdosás-hős, horogütés-zseni
Tud kizökkenteni.
Van is, kit egy »meccs« szélhűdésig izgat.
Igaz, nem sok — ma ennyi szám nem is szám!
(Sőt nincs is szám, mely számot adna tisztán!)
Fő az, hogy meg ne álljon a roham —

S öklözhesseitek egymást vak tömegben,
Melynek boldogja is boldogtalan.

Csak folyvást, folyvást... nehogy e kegyetlen,
Torz bűvöletből ráeszméljeteK,
Hogy amíg így az »életért« loholtok:
Magát játsszátok el, az életet!
Felejtitek, hogy túl e rengeteg
Füstmocskos ormon vannak havas ormok —
Fehéren fénylők — — s vannak zsenge zöld
Lankák, meg erdők, virágos mezők.

S nyarak is vannak, áldott, gazdag őszök,
Viharok és a megtért kikelet
Illataival nyargaló szelek — —
S van holdfény is, mely lombon át pereg —
Egy rég hallott hang, — emléKben megörzött,
Mely néha most is halkan ránk-köszön...
Igen, — ez van mind és még van tömérdek
Egyéb is, ami nem marós önérdék,
Nem egymás vesztén gyulladt káröröm!

De hasztalan e háborgás külön —
Ti egyre csak az egymás rossz nyomán
Kerengtek göggel, ingerült közönnyel,
Ruzs-lárvás arccal, véres szörny-körömmel,
Szánalmas vígan, mohón, ostobán.
És így is tart már ez a kerge farsang,
Míg egyszer ég és föld egymásra harsan —
Egy páratlanul hatalmas vihar
— Hogy a romon friss fű nőhessen újra —
Rommá zúz mindent, széltében lezúgva.

Majd akkor ez a vásár is kihal —
Szűkölni fog mind, akit anyaöl szült!
Velem, ki most csúf romlásunkat őrlt
Prófétaként e kergület-fokon
Rekedten vijjogom!

(1938.)

λ SASOK VIHARBAN

A délnyugati városszél fölött

Hatalmasat dörög.

Szél száguld, porral, táguló körökben,

Villámlást újabb villámlás követ —

Emberarc, ég, föld kénsárgára döbben,

Mindenki futva keres födelet.

Én is ugyancsak kilépek, de közben,

Míg mindsűrűbben gyulogat a menny ki,

Meglátok boltján két sast fönnlebegni.

Látszik: csak játék a vihar nekik,

Egymást kerülgetik —

Félelmet, határt nem ismerve szállnak.

Beh jó is két ily szép, szabad madárnak:

Kedvük megárad,

S versenyt az égig egyszerre nyilallnak,

Ha kell: villámtól is egyszerre halnak!

S így (őket nézve) ezen meg azon

Még elgondolkozom.

És gondolkoznám tovább is, ha nem

Eredne meg az eső hirtelen.

De már mindenütt kopognak a cseppek —

A levegő is, érzem, hűvösebb lett.

Az is eszembe jut, hogy ősz, jaj, ősz jön,

Hát nem tanácsos tovább künn időznöm.

S ezzel — a riadt józanság maga —

Iramodom haza.

X IMMAR ÚGY VAN...

Immár úgy van, hogy amerre
Nézek: pernye, köd egyszerre
Szétfut mintegy szélseperve.

Ami ezer mást eláztat,
Szemem azon játszva áthat —
Nem hódolok babonáknak.

Ha irigyem, ha barátom
Hizelkedő karral átfon,
Egy pillantás belelátnom.

Akik holnap istenüknek
Vallják, amit ma csepültek:
Azok is jobb, ha kerülnek.

Inkább, mintsem soraikba —:
Álljak magam, mint egy ritka,
Magaslati, puszta szikla.

Így hamisság nélkül élek,
Egy-egy szavam érc, s ítélet,
Míg az élet egyre mélyebb.

Érzem, közel is az esdett
Perc, hogy talpig bölcs lehessenek —
... Csak ne volnék belül egy-seb!

X ✓ DIOGENESZ LÁMPÁJÁVAL

Mondják, hogy dél van. Órámon is öt perc
Hija csupán, s a tornyok felriadnak
A delet zúgva. Csak azt nem tudom, hogy
Mi okozhatja (megvakult az ablak,
Vagy futó vakság éppen engemet ver?)
Hogy úgy nem jár most az utcánkon ember?

Vagy lehet füst, köd sűrít künn sötétet,
— Önzés, gőg füstje, rosszóság ködárja —
Ez árad át most gát nélkül a földön,
Magát minden kis izüinkig bevájva,
Ebben fuldoklik, elborítva szennyel,
Már-már magát sem ismerve az ember.

Igen, ez, ez, vagy lehet: ez sem, — én már
Nem is tudom, a hibát hol keressem?
A tanításban, amely egykor úgy szólt,
Hogy embert ember testvérként szeressen?
Értse meg egymást, bölcsen, türelemmel —
Csak így lesz méltó nevéhez, hogy: ember?!

S mennyit bővöltek több ily szóval is még!
Jellem — tudás — — ám ezekről ki szól ma?
Ha el is leng künn egy-egy emberárnyék:
Öntelt sívárság sötétlik le róla,
S a tudat, hogy csak fent fog, fent köröm nyer
Küzdelmet bárhol — — Ez-e hát az ember?!

S valami meglök, hogy menjek ki, s utcák
Során, miközben a dél szava kondul,
Lámpával, égő szívemmel bolyongva,
Fürkésszek végig mindenkit bolondul,
S dadogjam egyre, dühös szerelemmel:
Embert keresek, — hol vagy, ember — Ember?!

(1939 március.)

X ✓ ÉNEK HÁROM POGACSAROL

Rég volt, hogy én neki-gyúltan
Vándorútra elindultam.

Hogy sok próbán, veszedelmen
Át az utat megismerjem.

Velem a nagy vándorlásra:
Csupa három friss pogácsa.

Édesanyám tarisznyálta
Egy szép tiszta tarisznyába.

Kedves is volt mind a három:
Az öröm, a hit, az álom.

Mentem velük bizakodva,
A vadban is bízni tudva.

De mert látnom is muszáj volt:
Láttam is, s ez többször kár volt.

Hit és látás nem testvérek —
Össze ők nem mindig férnek.

Magamat is sokszor sebzett,
Ha lelkemben harcot kezdtek.

S még egyéb is okozott kárt —
Ez is rongált, az is rongált.

Több csalódás — ebben, abban — —
Ezer másban, önmagamban.

Nagy jóságban, ami gyakran
Gyöngé jóság, állhatatlan — —

S közben minden új bukásra
Fogyogatott a pogácsa.

Az öröm, a hit, az álom,
Óda is ma mind a három!

Batyumnak — ha öl az éhség —
Fogdoshatom ürességét.

S nem tudom: e nagy bajomban
Már kihez is folyamodjam.

Aki útra kibocsátott:
Ő is elment rég, az áldott.

Igy hatalma neki sincsen,
Hogy még egyszer megsegítsen.

S hol az ösvény is, mely végre
Nem juttat mind mélyebb éjbe?

De az ígért fényességbe,
Hol a vándort balzsam, béke
Várja, s üdvök teljessége — —

(=1938=)

NYÁJAS ŐSZ UDVARHELYEN

Még pillangó csapong a gyér,
Sík mezőkön tova —
De már az erdön ott a dér
Aranyos rőt nyoma.

Bizony ez a nyár vége, vagy
Ha tetszik: őszelő,
Mikor már éjjel néha fagy,
S az aszott fű kifő.

De azért semmi gyász sehol —
Maga az a levél,
Mely pillanat multán lehull,
Még napot élvez, él.

Azért, hogy neki mulni kell,
Nem tükröz bút, iszonyt —
Ha kell: derülten múlik el
Fű, pillangó, falomb.

Nekik oly érthető, s igaz
A tél is, mint a nyár.
Érzik mind: akárhogy havaz,
Az élet meg nem áll.

De nyár és tél, nász, gyászmenet
Mind egy is, — mindenik

Képében az időtlen-egy
Teremtés működik.

A mindenségből semmisem
Vesz el, csak szint cserél,
Míg sűrű színcseréiben
Önlényegéhez ér.

A harangszót is, mely ma itt
Szívet átjárva szól,
Ha a szív porrá porlad is:
Tovább zengi a por.

Örök világzenébe im
E rim is így vegyül —
S világok végtelenjein
Száll, s zeng időtlenül!

LÁTÓ SZEMMEL

Előmbe sík völgy tárul, messze nyúlva,
Míg nyájas színét görnyedthátú sziklák
Sötét sorukkal durván megszakítják —
Kedvünket is egy perc így váltja búra!

S egyszerre látom furcsa, bús magunkat,
Kudarcait sok inci-finci gögnek —
S látok: terülni, s telni temetőket,
Ott, hol még nem rég örömök virultak.

S látom: e föld is lázban hogy vonaglik —
S még jel sincs, ami jobbulást ígérjen —
Tán nem is lesz, míg nem veszünk el, addig!

Szemem hiába kémlel menedéket!
S én mégis: állva egy szűk martszegélyen,
Makacsul zengem: Halleluja, Élet!

X ALKONYATI ELTÜNÖDÉS

Hevertemben sűrű
Esthomály lep, átfon —
Már szemem se küzd, hogy
Benne valót lásson.

Bele-réved szobám
Egyik szögletébe —
Életreggelemnek
Régmúlt idejébe.

Beh sokat is ígért
Az a régi reggel!
Mindent, ami csak egy
Szép, nagy élethez kell.

Csodás, nagy szerelmet,
Amely nem lebéklyóz.
Hanem föl-föllendít
Sok szép, magas célhoz

Módot: lehessek jó,
Emberségre bátor,
Ki gazságot üldöz,
Igazságot pártol.

Tudjak fajomért is
Dicsőt cselekedni —

Ami nevem hírét
A jövőbe zengi.

Utazhassam is, ha
Csábít Róma, Bangkok,
Avagy Kamerunban
Keresnék kalandot.

Álmokban tehát így
Dúskálhattam váltig.
Jó lett volna, ha csak
Fele is beválik!

De jaj, napom előtt
— Alig múlt a reggel —
Tartós ború: gond és
Baj terjeszkedett el.

Vihar is jött. utak
Ezét elsüllyesztve —
Azóta is tör, zúz,
Hol közel, hol messze.

Tüze estémen is
Át-meg-átvillámlik.
Talán vége sem lesz
Világ pusztultáig.

Mit is kezdhetek még,
Időn, módon is túl?
Ilyen este útnak
Már senkisésem indul.

Jobb is, ha így — látva,
Rám itt nem virrad nap —
Elgondolom: világ,
Maradj hát magadnak!

S hátat is fordítva
Álomnak, valónak,
Magamra huzintom
Haláltakarómat —

(1943. elején.)

X

MAJD EGYSZER...

Majd egyszer az is eljön:
E válság véget ér.
S nem lesz e földön új fű,
Mely vértől lett kövér.

Az embernek lohadhat
Emberölő dühe —
Kis életét szabad lesz
Emberül élnie.

Álmát is nem telíti
Örökké gázzzag és
Szellemet, munkakedvet
Bénító rettegés.

És olyan élet sem lesz,
Milyent ma sok visel!
Hogy csak vívódik, forrong,
S be-nem-telten vesz el.

Megjavul, ép lesz mind, mi
Ma csonka és fonák —
Az ifjúság virulhat,
Mint májusban a fák.

Konok rend nem szakít el
Szíveket ridegen;
Nem őrlő szű, de szárny lesz,
Csillag a szerelem.

Babért is csak az érdem
Visel majd homlokán —
S elnémul minden szájjal
Krisztuskodó pogány.

Oh, szép lesz — — csupa áldás
A föld köröskörül —
Örülhet minden élő —
S majd unokánk örül.

(1940. május.)

X LÉLEKHÁBORGÁSRA — CSILLAPÍTÓNAK

Ne háborogj, lelkem, végromlást se jósolj!
Nem vesz el a világ, ha bomlik is olykor.

Jön idő, hogy ismét kedvesebb lesz élni —
Megláthatja tisztán, aki majd megéri.

Most, igaz, forr, s szennyét köpködi a mélység —
A nap is a gaznak segíti növést.

Most, igaz, kapzsiság, önzés toroz nagyban —
Hogy még csöpp mérséklet, szégyen sincsen abban.

Most egy-egy szabadnak mutatkozó vályú
Felé marakodva fut száz falánk szájú.

Egy-egy korcs, a sors egy silány fölkapottja,
Emberséged jogát is megtagadhatja.

Sőt meg kellett érned: ilyenek szavalnak
Emberségről neked, — hüledezel: hol vagy?

De nyughass! Farsangjuk úgy sem tart sokáig!
Kezükben a gyöngy is hitvány sárrá mállik.

Ahogy a tudatlan, módba csöppent gazda
Sem tud gyarapodni, — földjét csak apasztja.

Mert nem elég ám csak vállalni akármit —
A kontárság végül mégis kiviláglik.

Ők is (nem ismerve a lovaglás titkát)
Lecsúsznak a lóról, előbb, mint gyanítnák.

Így sok áldicsőség csúf zuhanást ér még —
Mert végül is kell, hogy tisztuljon a mérték!

Mérték súlyt becsüljön, hamis zaj elüljön —
Jó, rossz egyaránt a helyére kerüljön.

Akkor neked is még jut hely a világon —
Minden lépésedet nem terheli pár gond.

Versed is, mely épp most, korbácskodó kedvvel
Maiakon csattant, holnapokba zeng el — —

(1941.)

A kőszeg végül mégis kiválasztotta
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

Ok is (nem jelleme a jóvágyás híján)
Lecsalnak a föld, elbű, mint gyulnak.

Leg sok alacsonyabb szinten vannak és még
Mert végül is kell, hogy legyen a mélyben.

Mert az a legkegyelmesebb választás volt
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

Mert az a legkegyelmesebb választás volt
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

Mert az a legkegyelmesebb választás volt
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

Mert az a legkegyelmesebb választás volt
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

Mert az a legkegyelmesebb választás volt
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

Mert az a legkegyelmesebb választás volt
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

Mert az a legkegyelmesebb választás volt
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

Mert az a legkegyelmesebb választás volt
Mert az a legkegyelmesebb választás volt.

TARTALOM

	Oldal
<u>Sziklavár</u> — — — — —	5
<u>Éjjeli havazásban</u> — — — — —	6
<u>Idegen falusi fogadóban</u> — — — — —	8
Nagy felkészülődés — — — — —	11
Oh, gyermekek... — — — — —	12
A vénülő Salamon király szerelmes énekeiből —	14
<u>Magányos fenyő</u> — — — — —	17
<u>Zene</u> — — — — —	19
<u>Őszi látogatás Csipkerózsza erdejében</u> — — —	20
Kalauz — — — — —	22
Vágyaim, a dühös kutyák — — — — —	24
Játék-csináló — — — — —	25
<u>Bábszínház</u> — — — — —	29
Röghöz kötve — — — — —	31
Táncos lovakkal — — — — —	32
<u>Tavaszi délelőtt a Rózsadombon</u> — — — — —	34
Új Dévavára épül — — — — —	37
Havasi tájékon — — — — —	39
<u>Erdélyi aratás</u> — — — — —	41

	Oldal
Forgószél — — — — —	42
<u>Keresztes lovag a Szentföldről hazatér</u> — — —	47
Zenith — — — — —	48
<u>Zongoraszó</u> — — — — —	50
Erdélyi szántó-vető estéje — — — — —	51
<u>Halálbamenők üdvözlete</u> — — — — —	52
Ágról szakadt levelet — — — — —	53
<u>Régi út porában</u> — — — — —	54
<u>Elmaradt lovas eszmélkedése</u> — — — — —	57
Ábel számonkérítése — — — — —	58
Dsingisz khán — — — — —	61
<u>Kis állomáson</u> — — — — —	63
Vallomás — — — — —	65
<u>Ne félj!</u> — — — — —	67
Lesen — — — — —	68
Őszi szántás székely hegyek alatt — — — — —	69
Galambok — — — — —	70
A vén sepregető — — — — —	73
Megjegyzések egy férfifejre — — — — —	75
Májusi hajnalodás — — — — —	76
Kelj fel és járj! — — — — —	78
Emlék — — — — —	79
Mint lombtalan téli erdő... — — — — —	80

Ének a jövő gyermekeihez — — — — —	81
Jönnek — — — — —	82
Erdélyi télben — — — — —	84
<u>Őszi üdvözlét</u> — — — — —	86
Fiatal fa a hegyen — — — — —	88
Befagyott révben — — — — —	91
Árva kukoricaszál... — — — — —	92
Kútba estem, — ki húz ki? — — — — —	93
Egy levélbeli kérdésre — — — — —	95
A másik szobából — — — — —	97
Meghitt szavak egy elköltözötthöz — — — — —	98
Téli dermedtségben — — — — —	101
Ilona tavaszi tánca — — — — —	105
Beszéd varjakhoz — — — — —	107
Tavaszcímű ének — — — — —	109
Este egy székely festőnél — — — — —	111
Anyám kinéz az ablakon — — — — —	113
Sziddhártha újból eltűnik — — — — —	114
Halott énekesnő hangja hanglemezen — — — — —	116
Vallomás sötét titokról — — — — —	117
<u>Őszi hajtásban</u> — — — — —	119
Minden fény hunytán — — — — —	121
Bús csillagon — — — — —	122

	Oldal
Lófűrésztes — — — — —	127
Kivirágzott egy orgonabokor — — — — —	129
Egy volt-vadással... — — — — —	131
Téren — — — — —	133
Sasok viharban — — — — —	136
Immár úgy van... — — — — —	137
Diogenész lámpájával — — — — —	138
Ének három pogácsáról — — — — —	140
Nyájas ősz Udvarhelyen — — — — —	142
<u>Látó szemmel</u> — — — — —	~~144~~
Alkonyati eltűnődés — — — — —	145
Majd egyszer... — — — — —	148
<u>Lélekháborgásra — csillapítónak</u> — — — — —	150

— (1929)

Ez a könyv az ERDELYI SZÉPMÍVES CEH
százhatvanharmadik kiadványa XIV.
sorozatának 13—14. számú
könyve.

AZ
ERDÉLYI
SZÉPMÍVES CÉH
százhatvanharmadik

kötete világok harca
közben s a magyarság min-
den erejét megfeszítő küzde-
lemben csöndes ünnepről ad
hírt az olvasónak. Annak a ki-
adóvállalatnak húsz éves évforduló-
járól, amely, ha nagy kiadói üzemek-
re gondol, szinte restelli a maga sze-
rény kereteit. De talán éppen szerény ke-
retei növelhetik meg könyvei számát: száz-
hatvanhárom kötetét és „Erdélyi Helikon“ c.
folyóiratának tizenhét évfolyamát. Megnövelik
azok a történelmi adottságok, amelyek létrehozták.
Azok a körülmények, melyek közt munkálnia, fenn-
maradnia és hűséggel élnie kellett. És megnöveli az a
tudat, hogy soha nem akart üzleti vállalkozás lenni. Si-
kerének nem önmagáért örült. Arra a két nagy kultúr-
tényezőre gondolt, amelyek között bensőséges kapcsola-
tot tudott teremteni: az erdélyi íróra és a magyar ol-
vasóra. Valóban csupán közvetítője volt a két té-
nyező termékeny találkozásának, hogy megszüles-
sen általa a szép erdélyi magyar könyv, s ki-
bonthassa gazdag lehetőségeit az az irodalom,
amely a magyar alkotó szellem és nemzeti
akarat csodájaként nőtt ki Erdélyből, a
trianoni évek alatt. A nemzet őrizője
s a nép egyik örök fegyverének hű-
séges hordozója volt válságos idő-
ben. Csöndes, szellemet idéző
módján ezér ad hírt száz-
hatvanharmadik kö-
tetével fegyverek zajában
is a maga ünnepéről, s
köszönti bensősége-
sen a hűséges ma-
gyar olvasót.
